

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Saari Atte

VEIKKAUSLIIGASEUROJEN TALOUDEN MUUTOS KORONAPANDEMIAN AIKANA

Liiketalous
2023

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Atte Saari
Opinnäytetyön nimi	Veikkausliigaseurojen talouden muutos koronapandemian aikana
Vuosi	2023
Kieli	suomi
Sivumäärä	64
Ohjaaja	Harri Lehtimäki

Tämä opinnäytetyö tutki miesten jalkapallon pääsarjan Veikkausliigan seurojen talouden muutoksia kausina 2017-2021. Tutkittavasta ajanjaksosta teki mielenkiintoisen koronapandemia, joka sijoittui juuri tutkittavan ajanjakson sisään. Kuten muutkin liiketoiminta-alueet, myös jalkapalloliiketoiminta koki sen vaikutukset. Tutkimuksessa selvitettiin vastauksia Veikkausliigan yleiseen taloustrendiin sekä yksittäisten seurojen tilanteisiin.

Tutkimuksen teoreettinen viitekehys koostui kahdesta suuremmasta kokonaisuudesta. Ensimmäinen pääotsikko kertoi urheiluliiketoiminnasta Suomessa, sen erityispiirteistä ja siitä miten koronapandemia vaikutti siihen. Toinen esitteli tilinpäätöksen laadinnan ja tunnusluvut. Tutkimus toteutettiin tunnuslukuanalyysillä, jossa vertailtiin tunnuslukuja kolmesta eri näkökulmasta. Aineisto tutkimukseen saatiin seurojen tilinpäätöksistä.

Tutkimuksen perusteella Veikkausliigan taloudellinen tilanne on heikko, mutta kehitys osoittaa pääosin parempaan suuntaan. Väite ei kuitenkaan päde kaikkiin seuroihin ja joukosta löytyikin seuroja hyvällä taloustilanteella, esimerkiksi HJK Helsingistä. Syyt heikkoihin tuloksiin voivat johtua liian suurista investoinneista seuran varoihin nähden. Johtopäätöksenä voidaan sanoa, että Suomeen on vaikeaa luoda taloudellisesti kannattavaa jalkapalloliiketoimintaa.

Avainsanat urheiluliiketalous, tilinpäätös, talouden tunnusluvut, kannattavuus, vakavaraisuus, maksuvalmius

ABSTRACT

Author	Atte Saari
Title	The Impact of Corona Pandemic on Financial Performance of Clubs in the Finnish Football League
Year	2023
Language	suomi
Pages	64
Name of Supervisor	Harri Lehtimäki

This thesis examined the financial changes of the Finnish men's football premier league Veikkausliiga's clubs during the seasons 2017-2021. The period under investigation was made interesting by the COVID-19 pandemic, which occurred during the same period. Like other business areas, football business also experienced its effects. The study sought answers to the general economic trend of the Veikkausliiga as well as the situations of individual clubs.

The theoretical framework of the study consisted of two larger entities. The first headline discussed sports business in Finland, its peculiarities, and how the COVID-19 pandemic affected it. The second introduced financial statement preparation and financial ratios. The study was conducted using ratio analysis, comparing ratios from three different perspectives. The data for the study was obtained from the clubs' financial statements.

Based on the study, the financial situation of the Veikkausliiga is weak, but the development generally shows improvement. However, this assertion does not apply to all clubs, and some clubs have a good financial situation, such as HJK Helsinki. The reasons for poor results may be due to too large investments in relation to the club's assets. In conclusion, it can be said that it is difficult to create financially profitable football business in Finland.

Keywords sports economics, financial statement, profitability, solvency, liquidity

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	7
1.1	Tutkimuksen tausta.....	7
1.2	Tutkimusongelmat ja tavoitteet	8
1.3	Tutkimusmenetelmät.....	9
1.4	Aikaisemmat tutkimukset	9
2	URHEILULIIKETALOUS SUOMESSA.....	13
2.1	Urheiluliiketalouden historia	13
2.2	Urheiluliiketalouden erityispiirteet.....	15
2.2.1	Tulot	16
2.2.2	Menot.....	17
2.3	Koronapandemian vaikutukset urheiluliiketalouteen	18
3	TILINPÄÄTÖS.....	21
3.1	Tilinpäätöksen laadinta	21
3.2	Tilinpäätöksen sisältö.....	23
3.3	Tilinpäätösanalyysi ja tunnusluvut.....	25
3.4	Kannattavuus	26
3.4.1	Sijoitetun pääoman tuotto- %.....	26
3.4.2	Käyttökate-%.....	27
3.5	Vakavaraisuus	28
3.5.1	Omavaraisuusaste.....	28
3.5.2	Nettovelkaantumisaste-%.....	28
3.6	Maksuvalmius	29
3.6.1	Quick ratio	29
3.6.2	Current ratio.....	30
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	31
4.1	Kohdeseurojen esittely	31

4.1.1	AC Oulu.....	31
4.1.2	FC Haka.....	32
4.1.3	FC Honka	33
4.1.4	HIFK	33
4.1.5	HJK.....	35
4.1.6	Ilves	35
4.1.7	SJK.....	36
4.2	Aineiston keruu	37
4.3	Tutkimusmenetelmät.....	38
5	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	39
5.1	Kannattavuus	39
5.1.1	Sijoitetun pääoman tuotto-%.....	39
5.1.2	Käyttökate-%.....	40
5.2	Vakavaraisuus	42
5.2.1	Omavaraisuusaste.....	42
5.2.2	Nettovelkaantumisaste-%.....	43
5.3	Maksuvalmius	45
5.3.1	Quick ratio	45
5.3.2	Current ratio.....	47
6	YHTEENVETO	49
6.1	Tulosten vertailu ja johtopäätökset.....	49
6.2	Syiden pohdinta	52
6.3	Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti.....	55
6.4	Mahdolliset jatkotutkimukset.....	56
	LÄHTEET	58

KUVIOLUETTELO

Kuvio 1 Sijoitetun pääoman tuotto-%	40
Kuvio 2 Käyttökate-%.....	41
Kuvio 3 Omavaraisuusaste.....	43
Kuvio 4 Nettovelkaantumisaste-%.....	45
Kuvio 5 Quick ratio.....	46
Kuvio 6 Current ratio	48

1 JOHDANTO

Kuten monet muutkin liiketoiminta-alat, myös urheiluliiketoiminta on joutunut sopeutumaan muutoksiin koronapandemian aikana. Veikkausliigaseurat ovat joutuneet koetuksille, kun esimerkiksi yleisömääriä on rajoitettu. Ylipäätään pelikauden jatkuminen on ollut epävarmaa, otteluita on jouduttu siirtämään ja pahimmassa tapauksessa perumaan. Kaudella 2020 tautitilanne Suomessa oli niin epävarma, että Veikkausliigan hallitus päätyi keskeyttämään kauden runkosarjaan (Veikkausliiga 2020). Isoin syy tälle päätökselle oli pelaajien tartunnat. Seurauksena oli altistuneiden asettaminen karanteeniin ja pelin siirtäminen myöhempään ajankohtaan. Pelikausi Suomessa on olosuhteiden vuoksi rajallinen, sen vuoksi parhaaksi vaihtoehdoksi nähtiin lopettaa kausi etukäteen. Vaikka päätös olikin terveydellisistä syistä välttämätön, monelta seuralta jäi tärkeitä ottelutapahtumia väliin. Tutkimuksessa suoritetaan tunnuslukuanalyysi, jonka avulla vertaillaan eri tunnuslukuja kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden näkökulmista. Tavoitteena on nähdä, millainen on seurojen talouden kehityksen trendi. Lopuksi pohditaan mahdollisia syitä hyvälle tai huonoille arvoille.

1.1 Tutkimuksen tausta

Tarkasteltavaksi ajanjaksoksi on valittu 2017-2021, jotta tuloksia saadaan tarpeeksi laajalta aikaväliltä. Ajanjakso sisältää tilinpäätöksiä ennen pandemiaa, sekä pandemian ajalta. Tutkimuksessa vertaillaan tilinpäätöksen tunnuslukuja kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden näkökulmista. Näitä tuloksia verrataan aiempien vuosien tuloksiin ja muodostetaan kuviota tutkimusvälin tilinpäätösten perusteella. Tavoitteena on nähdä, miten tulokset ovat muuttuneet, sekä löytää mahdollisia eroja. Tarkoitus on myös nähdä, onko liigalla yhteistä trendiä. Jos trendi löydetään, tutkitaan, onko se pysynyt vakiona, vai onko se menossa huonompaan tai parempaan suuntaan. Koska tulokset ovat vain lukuja ja viitearvoja, niitä voi olla vaikea tulkita tai ymmärtää syvemmin. Sen vuoksi tässä tutkimuksessa on tärkeää myös pohtia mahdollisia syitä huonoille tai

hyville tuloksille. Näitä syitä voi löytää tilinpäätöksiä analysoimalla tai seurojen omista tiedotteista.

1.2 Tutkimusongelmat ja tavoitteet

Tutkimusongelma, ja samalla myös tutkimuskysymys on Veikkausliigaseurojen talouden muutos koronapandemian aikana. Tälle tutkimuskysymykselle on pohdittu alakohtia, joiden avulla tutkimukselle luodaan runko. Tutkimuksen runko pysyy samana koko tutkimuksen ajan ja teoreettinen viitekehys luodaan sen ympärille tukemaan tutkimuskysymyksiä. Alakohdat ovat seuraavat:

Millainen on Veikkausliigan yleinen taloustrendi tutkimustulosten perusteella?

Mikä on yksittäisten seurojen taloustilanne?

Mitkä ovat syyt hyvälle tai huonoille tuloksille?

Tutkimuksessa tarkastellaan seurojen taloutta eri tunnuslukujen avulla. Data näitä tunnuslukuja varten on saatu seurojen tilinpäätöksistä. Tunnusluvut lasketaan ja niitä vertaillaan eri vuosien välillä. Taloudellista tilannetta tutkitaan kolmesta eri näkökulmasta. Ne ovat kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius.

Aihe on tuore ja se tuo lisäarvoa tutkimukselle. Siitä ei ole vielä laajaa tutkimustietoa. Aiheesta löytyy aiempia tutkimuksia, mutta niiden tulokset vaativat päivitystä nykypäivän tilanteeseen. Tänä aikana on ehtinyt tapahtua paljon suomalaisessa jalkapalloliiketoiminnassa. Tutkimuksen tavoitteena on tarkastella seurojen talouden kehitystä ja sen suuntaa, sekä löytää mahdollisia kehityskohteita tai syitä talouden muutoksille. Urheilusta tai jalkapallosta kiinnostuneet voivat hyödyntää tutkimusta, ja sen tarkoituksena on auttaa ymmärtämään paremmin urheilu- ja jalkapalloliiketoimintaa. Seurat ovat tietoisia omista taloudellisista tilanteistaan, mutta tämän tutkimuksen avulla myös sijoittajat ja kannattajat pääsevät lähemmäksi joukkueita. Parhaassa tapauksessa tutkimus lisää mielenkiintoa ja tietoisuutta kotimaisesta jalkapalloliigasta. Suomalainen huippujalkapallo on ollut muutaman vuoden hyvässä nosteessa.

Tähän on vaikuttanut miesten maajoukkueen ”Huuhkajien” menestyksekkäät esitykset, esimerkiksi karsiutuminen ja pelaaminen EM-kisoissa kesällä 2021. Veikkausliiga pyrkiikin nostamaan seurojen rahoitusta selvästi seuraavien vuosien aikana. Yllättäviä lisätuloja voi tulla ulkomailta, näin arvio Veikkausliigan toimitusjohtaja Timo Marjamaa (Räisänen 2019).

1.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmä tähän opinnäytetyöhön on laadullinen tunnuslukuanalyysi. Kvalitatiivinen, koska opinnäytetyössä etsitään vastausta kysymykseen ”miten”. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään myös ymmärtämään ilmiötä, kohteen laatua, ominaisuuksia ja merkitystä kokonaisvaltaisesti. (Jyväskylän yliopisto 2015.) Tutkimuksessa on myös kvantitatiivisen tutkimuksen piirteitä, koska tutkittavaa aineistoa ja dataa on paljon sekä työssä tulkitaan tilastoja ja numeroita. Otantamäärä on kuitenkin tarkkaan harkittu, jotta tulokset ovat vertailukelpoisia. Lähestymistapa on empiirinen, koska tutkimus perustuu havainnointiin ja tulosten mittaamiseen. Tämä lähestymistapa toteutuu perehtymällä ilmiöön käytännössä ja teoriassa. Siihen kuuluu empiirisen aineiston keruu ja analysointi.

Tutkimus on rajattu vuosille 2017-2021. Ensimmäiset vuodet ovat ajalta ennen koronapandemiaa ja kaksi viimeisintä ovat pandemian aikana tapahtuneita tilikausia. Tällä saadaan ajanjaksosta riittävän pitkä ja tulokset ovat näin ollen valideja. Tutkittavat seurat on rajattu miesten jalkapallon Suomen pääsarjaan eli Veikkausliigaan. Kun tutkittavat yrityksen on rajattu samaan toimialaan, on niiden taloudellisten tunnuslukujen tutkiminen helpompaa ja ne ovat vertailukelpoisia. Seurat ovat kokoluokaltaan erikokoisia, jonka vuoksi tuloksiin tulee hieman heittoja. Suuremmilla seuroilla on enemmän rahaa käytettävissä, ja näin ollen ne toimivat isommalla marginaalilla.

1.4 Aikaisemmat tutkimukset

Tunnuslukuanalyseja on tehty runsaasti, Google Scholarin antaa hakusanalla ”tunnuslukuanalyysi” yli 700 tulosta. Urheiluliiketoiminnasta on myös

aikaisemmin kirjoitettu suomeksi. Lajeina niissä käsitellään pääosin jalkapalloa ja jääkiekkoa, hieman eri näkökulmista tarkasteltuna. Myös englanninkielisiä tutkimuksia on tehty aiheesta ja ne käsittelevät suurempia lajeja, esimerkiksi juurikin jalkapalloa.

Arceusz & Vuorinen (2013) ovat tehneet opinnäytetyön Vaasan ammattikorkeakoulussa nimellä Veikkausliigan taloudellinen tilanne. Heidän tutkimuksen runkona ovat Veikkausliiga ja urheilun liiketoiminta. Teoriaosuudessa kerrotaan tilinpäätösanalyysistä sekä se sisältää runsaasti tietoa seuroista ja niiden historiasta. Tutkimuksessa selvisi, että Veikkausliigaseuroilla on ollut taloudellisia vaikeuksia. Taloudenhoidossa ollaan kuitenkin menossa vastuullisempaan suuntaan ja tutkimuksen perusteella valoa on näkyvissä. Työ on vuodelta 2013, joten se sisältää osittain vanhentunutta tietoa.

Aleksis Korpelan (2019) kandidaatintutkielma LUT-kauppakorkeakoulussa tutkii urheilullisen menestyksen vaikutusta urheiluseurojen taloudelliseen menestykseen jääkiekon SM-liigassa vuosina 2014-2018. Tämän tutkimuksen teoriaosuus sisältää paljon teoriaa urheilutaloudesta, eikä keskity tilinpäätösanalyysiin. Korpela on tilinpäätöksistä laskenut tunnusluvut, ja niitä on verrattu urheilulliseen menestykseen. Näiden kahden asian väliltä on etsitty yhteyttä Pearsonin korrelaatiokertoimien avulla. Tutkimuksessa muodostettiin myös useita lineaarisia regressioanalyysseja, joista saatuja tuloksia analysoitiin. Tämän tutkimuksen mukaan hyvää urheilullista menestystä tavoitellaan taloudellisen menestyksen kustannuksella, mikä voi pahimmillaan liian pitkään jatkuneena ajaa seurat taloudelliseen ahdinkoon. Tutkimuksessa selvisi, että urheilullinen menestys vaikuttaa positiivisesti seurojen vakavaraisuuteen. Kirkkaita kärkiseuroja lukuun ottamatta ei voida todistaa, että urheilullisella menestyksellä on yhteyttä taloudelliseen menestykseen. Tulokset johtuvat siitä, että seurat ovat valmiita uhraamaan paljonkin taloudellisia resurssejaan tavoitellessaan urheilullista menestystä.

Järvinen (2021) on tehnyt opinnäytetyössään tilinpäätösanalyysin HJK Oy:stä. Siinä analysoidaan talouden tunnuslukuja vuosien 2018-2020 aikana. Tutkimus osuu koronapandemian ajalle. Tavoitteena on ollut selvittää talouden tulevaisuudennäkymiä, sekä selvittää koronaviruspandemian vaikutuksia seuran talouteen. Tutkimuksessa on tunnuslukuanalyysin tueksi saatu haastattelu HJK:n talous- ja hallintopäälliköltä Petra Häkkiseltä. Tutkimustulosten ja haastattelun perusteella saatiin selville, että suomalaisesta jalkapalloilusta on haastavaa saada taloudellisesti kannattavaa. HJK Oy on ollut tässä poikkeus ja se on onnistunut saavuttamaan positiivisia liiketuloksia. Syitä tähän ovat hyvin organisoitu yritys, jolla on selkeät pitkántähtäimen strategiat, sekä HJK:n hyvä menestyminen Veikkausliigassa ja europeleissä.

Myös Mäntylä (2021) tutki koronapandemian vaikutuksia liikunta- ja urheiluseurojen toiminnan kannattavuuteen. Tutkimus on tuore ja siinä saatiin hyvin vastauksia siihen, miten koronapandemia on vaikuttanut seurojen toimintaan. Tutkimustulosten perusteella koronapandemia on vaikuttanut seurojen toiminnan kannattavuuteen negatiivisesti, mutta seurat eivät kuitenkaan ole joutuneet taloudelliseen ahdinkoon. Tutkimuksessa selvitettiin myös minkälaisia toimia liikunta- ja urheiluseurat ovat tehneet, jotta toimintaa on pystytty jatkamaan. Seurojen toimintaa on tuettu pandemian aikana erilaisilla rahoituksilla. Seurat ovat myös määritelleet itselleen erilaisia säästötoimia, joiden avulla toiminnan jatkaminen on ollut mahdollista.

Ulkomailla aihetta ja jalkapallotaloutta on tutkittu paljon ja monesta eri näkökulmasta. Dimitropulos & Limperopoulos (2014) tutkivat urheilullisen menestyksen vaikutusta taloudelliseen menestykseen kreikkalaisessa jalkapallossa aikavälillä 2004-2009. Tutkinnan aiheena olivat erityisesti pelaajapalkkiot ja siirtosummat. Saatiin selville, että yhden kauden aikana pelaajiin investointi tuotti urheilullista menestystä lyhyellä aikavälillä. Toisaalta tutkimuksessa kävi ilmi, että suuret pelaajapalkkiot vaikuttivat seurojen talouteen

negatiivisesti. Seurat ovat valmiita uhraamaan taloudellista menestystään matkalla urheilulliseen menestykseen.

2 URHEILULIIKETALOUS SUOMESSA

Urheiluliiketalous on yksi liiketoiminnan harjoittamisen muoto. Se ei juurikaan poikkea esimerkiksi kaupan pyörittämisestä, mutta sillä on kuitenkin omat erityispiirteensä. Urheiluliiketoiminnassa ei ole aina tärkeintä mahdollisimman hyvän taloudellisen tuloksen tavoittelu. Monet urheilujoukkueet saattavat tyytyä nollatulokseen, jos muita tärkeitä tavoitteita saavutetaan. Näitä muita tavoitteita voivat olla junioritoiminnan kehittäminen, tiiviin faniyhteisön luominen tai ehkä se kaikkien tärkein ja halutuin, urheilullinen menestys. Tärkeimmän tavoitteen määrittely kuitenkin riippuu siitä, keneltä asiaa kysytään. Omistajien motiivi saattaa olla tuoton maksimointi, kun taas pelaajilla on tavoitteissaan voittaa paljon pokaaleja. Urheiluseurat elävät hyvistä peliesityksistä, sekä voitetuista pokaaleista ja mitaleista. Kuten Dimitropulos & Limperopoulos (2014) tutkimuksessaan osoittivat, urheiluseurat ovat valmiita uhraamaan taloudellista kestävyyttään saavuttaakseen urheilullista menestystä. Poikkeuksiakin on, joskus omistajille tärkeämpää on lipputulojen tavoittelu ja medianäkyvyys. Medianäkyvyyden merkitys ja maine ovat vain nousseet viime vuosina digitalisoituvassa maailmassa.

2.1 Urheiluliiketalouden historia

Urheiluliiketalous on toimialana vielä nuori. Sen vuoksi kyseessä on hyvin muuttuva ja dynaaminen toimiala. Paljon on kuitenkin sen lyhyen historian aikana ehtinyt tapahtua. Viime vuosina varsinkin raha on muokannut nopeasti toimialan luonnetta. Suurista sponsori- ja mediasopimuksista käydään kiivasta peliä kabineteissa. Ensimmäinen Suomeen perustettu urheiluseura on Segelföreningen i Björneborg – BSF, joka perustettiin Porissa 26.1.1856 (Tennis.fi 2006). Kyseessä on edelleen aktiivinen purjehdus- ja veneilyseura. Vajaan 170 vuoden aikana toiminta Suomessa on muuttunut yhteisestä harrastuksesta laajaksi liiketoiminnaksi. Seuroja ja joukkueita on syntynyt lisää, ja ne ovat alkaneet kilpailla toisiaan vastaan sekä taloudellisesti että urheilullisesti. Kylätoiminta on aina ollut vahva tekijä suomalaisessa urheilussa ja liikuttamisessa. Monet tämänkin päivän joukkueista ovat siltä pohjalta perustettuja. Vasta noin 1990-

luvulla seurat alkoivat irtaantua kylätoiminnasta ja ryhtyivät pyörittämään omaa liiketoimintaansa. Tämä oli merkittävä tekijä kasvun kannalta. Siirryttiin vapaaehtoisten pyörittämistä yhdistyksistä palkattujen ammattilaisten omistamiin osakeyhtiöihin. (Desbordes, Liu & Zhang 2016, 3.)

Aluksi urheiluliiketoimintaa on ollut vain tavallisten ihmisten harrastukset, sekä eri tavat kuntoilla. Kun ihmiset ovat alkaneet haastaa omia ystäviään, tai muita saman lajin harrastajia on syntynyt kilpailua. Kilpailu onkin nykyään yksi urheiluliiketalouden elinehdoista. Ihmiset kiinnostuivat kilpailuista, ja tulivat seuraamaan niitä. Innokkaimmat olivat jopa valmiita maksamaan. Tai kuten Antiikin Roomassakin jo sanottiin, kilpailuista oli muodostunut viihdettä, leipää ja sirkushuveja kansalle. Koska viihteestä oltiin valmiita maksamaan, siitä muodostui hyvin nopeasti liiketoimintaa. Nykypäivänä erityisesti huippu-urheilu on saanut paljon kaupallisia piirteitä. Oheis- ja fanimyynti kattavat urheiluyritysten liikevaihdosta suuren osan. Ilman seurojen ja joukkueiden keskinäistä toimintaa ei ole mahdollista luoda tulosta. Rosner & Shropshire (2011) kertoivat teoksessaan tästä ilmiöstä. Fanit maksoivat, että pääsivät katsomaan suosikki joukkueitaan tai urheilijoitaan. Tämä tarkoitti sitä, että pelikentillä viholliset joutuivat yhteistyöllä houkuttelemaan katsomot täyteen yleisöä.

Globalisaatiolla on merkittävä rooli urheilun nousussa sen alkuajoista tähän päivään. Paikallisten ja pienten ryhmien kuntoilusta sekä hauskanpidosta on tullut viihdettä kotien TV-ruuduille. Myös medianäkyvyys on ollut tärkeässä asemassa. Nykyään jalkapallopelejä voi katsoa ympäri maailman omalta kotisohvaltaan. Aiemmin mainittujen fanien lipputulosten lisäksi osallistumismaksut ovat olleet urheiluseurojen ensimmäisiä tulonlähteitä. Huippu-urheilussa tilanne on nykyään päinvastainen. Pelaajat saavat palkkaa pelaamisestaan, eikä heidän tarvitse maksaa esimerkiksi kausimaksuja. Lipputulosten ja osallistumismaksujen lisäksi seurat saavat tuloja mediasopimuksista, oheistuotteista sekä sponsoreilta. Nämä varmistavat urheiluliiketoiminnan pyörittämisen nykypäivänä. Mediaoikeuksissa on kuitenkin paljon epätasa-arvoisuutta. Huippuliigat saavat kymmenkertaisia

tuloja alempiin tasoihin verrattuna, ja myös naisten huippu-urheilu on edelleen monessa maassa vielä lapsen kengissä. (Rosner & Shropshire 2011,11.)

2.2 Urheiluliiketalouden erityispiirteet

Vaikka urheiluliiketalous on täysin verrattavissa muihinkin liiketalouden muotoihin, on siinä omia erityispiirteitään. Esimerkiksi termi kaksoistavoitteet tulee esiin usein urheiluliiketoiminnassa. Se tarkoittaa, että yrityksellä on urheilullisia ja taloudellisia tavoitteita. Välillä on haastavaa valita, kumpaan tavoitteeseen panostetaan enemmän. Monet joukkueet ovat valmiita uhraamaan taloudellista kannattavuuttaan matkalla urheilulliseen menestykseen. Urheilu luo tunteita ja näiden tunteiden välittäminen eteenpäin on yksi urheiluliiketalouden tärkeimmistä tehtävistä. Urheilujohtaja myy epävarmuutta. Koskaan ei tiedä, miten jokin peli päättyy, tai kuka voittaa sadan metrin sprinttijuoksun. Mielenkiinto ja tasaisuus tuovat kiinnostusta ja näkyvyyttä eri lajeille. Tietyn seuran kannattajat olisivat varmasti mielissään, jos oma joukkue voittaisi mestaruuksia putkeen kerta toisensa jälkeen. Lajin ja sarjan kannalta tämä olisi kuolinisku, sillä muu yleisö ei pidä liian suuresta ylivoimasta. Tästä syystä mikään joukkue tai seura ei voikaan olla toimialallaan monopoliasemassa, vaan kilpailua tarvitaan edistämään kasvua. Siinä piileekin urheiluliiketalouden taika: Pitää osata tasapainotella tunteiden viidakossa. (Haltia 2014.)

Tunteiden lisäksi urheiluliiketoiminnassa tärkeitä elementtejä ovat brändi, kokemukset ja urheilun luomat tarinat. Urheilumarkkinoinnissa tulisi hyödyntää vielä enemmän näitä osa-alueita, esimerkiksi miten saadaan luotua lisäarvoa urheilutapahtumille. Brändi lisää seurayhteisöjen yhteisöllisyyttä, eikä sen merkitystä tule sivuuttaa. Kannattajat voivat pukea päälleen seuran paidan, ja kokea kuuluvansa itsekin joukkueeseen. Urheiluliiketoimintaa on erikokoista. Tämän johdosta myös tavoitteet ovat erilaisia. Suuremmat seurat kilpailevat maineesta, menestyksestä ja mammonasta. Kun taas toisille voi riittää pelkkä olemassaolo ja liikunnan riemun levittäminen esimerkiksi nuorille. Näiden

erilaisten tavoitteiden kirjo tekee urheiluliiketaloudesta mielenkiintoista seurattavaa ja tutkittavaa. (Sillanvuo 2022.)

Vaikka eroavaisuuksia löytyykin, on urheiluliiketalous kuin mikä tahansa liiketalouden muoto. Siitä löytyy samoja piirteitä ja velvollisuuksia, kuin esimerkiksi kaupan pyörittämisestä. Yhtä lailla urheiluseurat määrittävät strategiansa, liiketoimintasuunnitelmansa ja arvot sekä joutuvat tekemään ja toimimaan lainmääräämissä rajoissa. Samalla tavalla urheiluyritykset yrittävät myydä tuotettaan tai palveluaan mahdollisimman paljon. Urheiluliiketaloudessa raha on suuressa roolissa. Erityisesti sponsorit ja mediaoikeudet tuovat seurojen kassaan suuren määrän rahaa. Ne ovat kuitenkin epätasa-arvoisia, sillä huippuseurat saavat kirsikat kakun päältä ja rikastuvat yhä enemmän. Esimerkiksi Suomen mediasopimuksia ei pysty millään tasolla vertaamaan vaikkapa Englannin Valioliigaan. Urheiluliiketoimintaa voi olla haastavaa saada kannattavaksi. Havaittavissa on ilmiö, jossa seurojen rikkaat omistajat kuittaavat tilikauden tappiot omista varoistaan. Urheiluliiketaloutta harjoittavat tahot ovat riippuvaisia sidosryhmistään. Ilman katsojia ja harrastajia on vaikea tuottaa tulosta. Seurojen välinen yhteistyö on eilinehto. Kyseessä on kasvavat markkinat, joka huomattiin esimerkiksi Qatarissa 2022 talvella järjestetyissä jalkapallon MM-kisoissa. (Haltia 2014.)

2.2.1 Tulot

Urheiluliiketoimintaa harjoittavat yritykset voivat saada tuloja monesta eri suunnasta. Tärkeimpiä ovat jo aiemmin mainitut sponsorit ja mediaoikeudet. Mediaoikeuksilla tarkoitetaan sopimusta, jonka urheilusarja tekee tv-yhtiön kanssa. Tämä sopimus takaa tv-yhtiölle yksinoikeuden lähettää otteluita tietyissä maissa (Dima 2015, 2.). Vastapainona seurat saavat tästä tuntuvaan summan rahaa budjettiinsa. Sponsorien tai yhteistyösopimusten avulla yritykset saavat näkyvyyttä seuran kautta, esimerkiksi heidän logonsa joukkueen pelipaitaan. Kolmas merkittävä tulonlähde on lipputulot. Seurat myyvät lippuja tapahtumiinsa tai otteluihinsa. Mitä enemmän kiinnostuneita silmäpareja paikalle saapuu, sitä

suurempi tuotto tulee seuralle. Tapahtumissa on myös oheismyyntiä. Esimerkiksi paikan päällä syödyt tarjottavat tai matkamuistoksi tarttuvat fanituotteet. Pienemmän koon seuratoimintaa voidaan rahoittaa osallistumismaksuilla. Ei tule unohtaa erinäisiä avustuksia tai lainoja. Lainaa joutuvat ottamaan myös monet suuret urheiluliiketoimijat. Seurat voivat saada hyvistä urheilullisista esityksistä rahallista menestysbonusta. Oma toimintaa voidaan myös rahoittaa suorittamalla pelaajakauppoja. Siinä sopimuksenalainen pelaaja tai urheilija ostetaan toiseen joukkueeseen siirtokorvausta vastaan. Tuloja voidaan myös saada rikkailta omistajilta. Monen seuran toiminta ei olisi mahdollista ilman tällaista yksityishenkilöä. (Ala-Vähälä 2021.)

Katsojat ovat yksi tärkeimmistä sidosryhmistä urheiluliiketalouden yrityksille. Voidaan ajatella, että katsojat ja fanit maksavat yritysten toiminnan. Jos katsojat ovat lojaaleja ja kiinnostuneita seurasta, he tulevat paikan päälle tapahtumiin ja maksavat siitä. Kun katsojia on paljon paikalla, se tuo näkyvyyttä seuralle. Näkyvyydestä kiinnostuu usein media. On syntynyt kierre, jossa katsojat ja fanit tuovat seuralle näkyvyyttä, joka saa lisää uusia ihmisiä kiinnostumaan. Tämä kierre olisi jokaisen urheiluliiketaloutta harjoittavan yrityksen tavoite. (Piha 2004, 43.)

2.2.2 Menot

Menopuolella suurin urheiluliiketoiminnan kulu ovat henkilöstökulut. Erityisesti huipputasolla pelaajien ja urheilijoiden palkat ovat valtavia, joten ne syövät ison osan budjettia. Tähän ollaankin muutamissa lajeissa yritetty puuttua, esimerkiksi jääkiekkoliiga NHL:ssä on käytössä palkkakatto. Joukkueet eivät saa käyttää palkkakuluihin tiettyä summaa enempää. Toinen suuri kuluerä ovat toimitilojen sekä harrastuspaikkojen hallinnointikulut ja vuokrat. Urheiluliiketaloudessa tehdään jatkuvasti suuria investointeja, esimerkiksi olosuhteiden eteen. Tämä tuottaa vuosittain suuren kuluerän. Investointeja varten on saatettu ottaa lainaa, joten lainan lyhennykset on myös laskettava budjettiin. Urheiluliiketalous on toimialana riskialtis. Liian suurten riskien ottaminen, esimerkiksi ylioptinen budjetti, saattavat kostautua lisämenoina. Tästä huolimatta monet joukkueet ovat

valmiita uhraamaan talouttaan urheilullisen menestyksen puolesta. Jos tavoitteeksi on määritetty urheilullisen menestyksen maksimointi, sitä voidaan edesauttaa ostamalla uusia pelaajia. Uudet ja mahdollisesti kalliimmat pelaajat kasvattavat henkilöstökuluja. Tämän seurauksena koko seuran talous voi kärsiä. (Kuuluvainen 2014.)

2.3 Koronapandemian vaikutukset urheiluliiketalouteen

Koronapandemiasta ollaan vähitellen pääsemässä yli, joten voidaan alkaa perkaamaan sen vaikutuksia. Vajaat kolme vuotta kestänyt poikkeustila oli ajanjakso, jota kukaan ei osannut odottaa tai valmistautua siihen etukäteen. Vaadittiin nopeita ja rohkeita toimia, eikä paluusta normaaliin ollut varmuutta. (Krnjaic 2020.)

Urheiluliiketalouden toimijoihin koronapandemia vaikutti vaihtelevasti. Sen vaikutuksia on havaittavissa edelleen. Koska ihmiset tottuivat viettämään aikaa kotona, viihdykkeitä tuotiin siihen ympäristöön. Kynnys lähteä paikanpäälle seuraamaan otteluita on kasvanut, sillä saman pelin saa näkymään omasta televisiosta. Sama ilmiö on havaittavissa esimerkiksi ravintolamaailmassa Woltin ja Foodoran kanssa. Harrastajien rutiinit rikkoutuivat pandemian aikana, joten paluu takaisin arkeen on saattanut olla vaikeaa. Liikuntaneuvoston tutkimuksen mukaan lähes 80% urheilualan yrityksistä kohtasi vaikeuksia pandemian aikana. (Olympiakomitea 2023.)

Mitä konkreettista haittaa korona aiheutti urheilutoiminnalle? Koko koronapandemian ajan kokoontumisrajoitukset olivat kuuma puheenaihe. Rajoitusten vuoksi lukuisia tapahtumia jouduttiin perumaan tai niiden osallistujamäärää supistamaan huomattavasti. Tämän seurauksena seuroilta jäivät elintärkeät lipputulot sekä oheismyynnit saamatta. Rajoitusten vuoksi myös urheilupaikkoja jouduttiin sulkemaan. Monet urheilutalot tai uimahallit menettivät tuloja, koska heiltä vietiin maksavat asiakkaat pois. Myös harrastukset joutuivat tauolle, jolloin yhteisöllisyys kärsi. Erityisesti nuorille harrastukset ovat

tärkeitä kohtaamispaikkoja. Niiden tauolle joutumisen vuoksi moni saattoi lopettaa kokonaan harrastamisen. (Ruutiainen 2021.)

Liikuntaneuvosto on tehnyt kattavan tutkimuksen yritysten tilanteesta tuoreeltaan koronapandemian jälkeen. Tutkimuksen mukaan kaikkien urheilutoimialalla toimivien yritysten tilanteet ovat heikentyneet vähän. Tutkimuksessa toimiala oli jaoteltu alaryhmiin, heikoiten pärjäsivät liikuntapaikat ja tanssiurheilu. Erityisesti näillä aloilla osa yrityksistä joutui lopettamaan toiminnan kokonaan. Poikkeustilan aikana liikunnasta karsittiin helposti. Se on syy, miksi tämän alan yritykset saattoivat kärsiä talousvaikeuksista normaalia enemmän. Urheiluliiketalouden yritysten keskimääräiset vuositulot vähenivät hieman, noin 5%. Esimerkiksi Business Finlandin myöntämät tuet ja avustukset varmistivat joidenkin yritysten jatkumisen, mutta osa kaatui silti. Vuonna 2022 alkanut kustannustason nousu antoi oman mausteensa yritysten menestymiseen, mutta tämä on ihan oma tutkimuksen aiheensa. (Liikuntaneuvosto 2020, 40-48.)

Myös onnistujia löytyi. Esimerkiksi golf-kentät onnistuivat kasvattamaan tulostaan. Tämä johtui siitä, että golf-kenttiä ei juuri jouduttu sulkemaan kokoontumisrajoitusten vuoksi. Siellä ei tapahdu yhtä lailla kontakteja kuin vaikka jääkiekkokaukalossa. Urheiluliiketoimijat joutuivat reagoimaan nopeasti, kun ennalta varoittamaton pandemia yllätti. Uutena tuotteena moni yritys alkoi myymään etä- tai videotunteja. Erityisesti kuntosaleilla ja jumpparyhmissä tämä tuotti lisätuloja. Etätunnit ovat jääneet yhä tarjontaan, eli jotain hyvääkin poikkeusajoista seurasi. (Liikuntaneuvosto 2020, 40-48.)

Liikuntaneuvoston tutkimuksessa oli listattu asiat, jotka koronapandemian myötä vaikuttivat eniten urheiluliiketalouteen. Huomattavimmat vaikutukset olivat vähentyneessä myynnissä, sekä asiakasmäärissä. Nämä korreloivat suoraan heikentyneeseen liiketulokseen. Seuraavaksi suurin vaikutus tuli ilmi peruutissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa. Yritykset lisäsivät koronapandemian aikana hygieniatoimia ja se lisäsi kuluja. Tutkimuksessa nostettiin esiin myös etätyöt. Ne ovat tulleet jäädäkseen, vaikka pandemia on jo selätetty. Viimeisenä

mainittavana maksuvaikeudet, jotka ovat yllä mainittujen asioiden summa ja seuraus. (Liikuntaneuvosto 2020, 43.)

Kun sarjat asetettiin tauolle tai lopetettiin aikaisemmin, seurojen tuli keksiä oheistoimintaa. Markkinointitiimien luovuutta testattiin, kun piti keksiä uutta sisältöä. Osa päätyi näyttämään otteluita aiemmilta vuosilta, toiset taas osallistuivat erinäisiin some-haasteisiin. Seurojen tuli pitää yllä brändiään. Urheiluliiketalous on kuitenkin kokonaisuus. Rajoitusten vuoksi otteluita pelattiin tyhjille katsomoille. Vaikka urheilijat ovat ammattilaisia, oli kolkoilla stadioneilla pelatuissa otteluissa selkeästi eri tunnelma. Tässä korostuu aiemminkin mainittu tunteiden merkitys. Urheiluliiketaloudessa myydään tunteita ja kokemuksia. Niitä on haastava myydä ilman kannattajien läsnäoloa. (Ali Karegar & Keshkar 2022, 3; Deloitte 2020.)

3 TILINPÄÄTÖS

Yritysten tulee kirjanpitolain määrittämien ohjeiden mukaan selvittää toimintansa tulos tilikausittain. Laki ohjaa mitä tapahtumia tulee kirjata sekä miten ja millaisia yhteenvetoja niistä tehdään. Kun kaikki toimijat noudattavat kirjanpitolakia, tulokset ovat yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Sidosryhmät hyötyvät, kun kaikkien yritysten kirjanpito ja tilinpäätös tehdään yhtenevällä kaavalla. Tilinpäätökset tulee rekisteröidä Patentti- ja rekisterihallitukseen. Tilinpäätös ja siihen liittyvät liitteet ovat julkisia asiakirjoja. (Kykkänen & Leppiniemi 2023, 17-19.)

3.1 Tilinpäätöksen laadinta

Kirjanpitolaki (KPL) on säännöstö, jonka pohjalta yritykset suorittavat kirjanpitoaan. Kirjanpitolaki määrää ketkä tekevät kirjanpitoa, miten se tehdään ja milloin se tehdään. Tarkemmin eriteltynä kirjanpitovelvollisia ovat avoimet yhtiöt, kommandiittiyhtiöt, osakeyhtiöt, osuuskunnat, yhdistykset, säätiöt ja muut yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt (KPL 1:1 §). Kirjanpitolain pohjalta annetaan suuntaviivat ja kirjanpidon minimimitavoitteet, joita yritykset ja kirjanpitäjät soveltavat oman toimintansa vaatimilla tavoilla. Sen rikkominen on vakava rikos ja siitä voi seurata sakkoja tai pahimmassa tapauksessa vankeusrangaistus. Kirjanpitoasetus (KPA) määrittelee mitä asioita tulee ottaa huomioon ja kirjata taseeseen sekä tuloslaskelmaan. Se on tiivistetty ohje kirjanpitolaista, jossa kerrotaan yksityiskohtaisesti tärkeimmät asiat ja ohjeviivat. Kirjanpitolautakunta eli KILA on taho, joka antaa ohjeita tai lausuntoja kirjanpitolain soveltamiseen. Lautakunnalta saa myös ohjeita ja apuja kirjanpidon pitämisestä. Lautakunnan tarkoituksena on hyvän kirjanpitoavan edistäminen. (KILA 2023.)

Kirjanpidon on annettava oikea ja riittävä kuvaus yrityksen toiminnasta. Sen tulee noudattaa hyvää kirjanpitoa, jonka tärkeimpiä asioita ovat totuuden mukaiset tiedot. Muita hyvään kirjanpitoaan kuuluvia osa-alueita ovat olennaisuus, sisältöpainotteisuus, suoriteperusteisuus ja netottamiskielto. Kirjanpitolaki toimii näidenkin ohjeiden lähteenä. Olennaisuudella tarkoitetaan asioita, joiden pois

jättäminen voisi vaikuttaa päätöksiin, joita tuloksen loppukäyttäjät tekee. Sisältöpainolla keskitytään liiketapahtumien sisältöön, eikä niiden oikeudelliseen muotoon. Suoriteperusteisuudessa huomioidaan menot ja kulut osumaan oikealle tilikaudelle. Tulo kirjataan, kun tuote luovutetaan, ei silloin kun se maksetaan. Netottamiskielto estää taseen erien sekä tuloslaskelman tuottojen ja kulujen yhdistelemisen, jos se ei ole tarpeen. Kirjanpito ja tilinpäätös tehdään ensisijaisesti yritystä itseään varten. Sen avulla saadaan tietoa taloudellisesta tilanteesta sekä kehitystä voidaan seurata. Osakeyhtiöt ovat velvollisia julkaisemaan tilinpäätöksensä julkisuuteen. Tilinpäätöksestä osakkaat, sijoittajat ja muut sidosryhmät saavat tärkeää tietoa yrityksestä, kuten siitä, olisiko kyseinen osakeyhtiö kannattava sijoituskohte. Mikroyritysten ei tarvitse laatia kirjanpitoa tai sitä voidaan huoventaa. On silti suositeltavaa, että kaikki laatisivat edes taseen ja tuloslaskelman, vaikka se ei olisi pakollista. Niiden avulla saadaan selville tärkeitä lukuja, kuten liikevaihto ja liikevoitto. (Virtanen 2002, 43-46.)

Kirjanpitolaki määrittää millä aikataululla tilinpäätös täytyy toimittaa. Se on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Poikkeuksena sellaiset toiminimet ja henkilöyhtiöt, joilla on koko kalenterivuosi tilikautena. Heille jää vain kolme kuukautta aikaa laatia tilinpäätös, sillä veroilmoitus tulee antaa maaliskuun lopussa. Kun tilinpäätös on tehty, se rekisteröidään kaupparekisteriin, josta se on halukkaiden saatavilla. Myös tositteiden ja virallisten papereiden säilyttämistä ohjataan tarkoilla säädöksillä. Kirjanpitoon liittyvät tositteet tulee säilyttää paperisena tai sähköisessä muodossa vähintään kuusi vuotta. Tilinpäätös ja kaikki siihen kuuluvat kirjaukset ja liitteet tulee säilöä puolestaan kymmenen vuotta. Koko tilinpäätöksen saa laatia sähköisesti tai paperilla ja se tulee kirjoittaa suomeksi tai ruotsiksi. (Rekola-Nieminen 2016.)

Tilintarkastuslain mukaan tilintarkastaja suorittaa tilintarkastuksen, jossa varmistetaan ovatko annetut tiedot oikeita ja riittäviä. Yritys voi jättää tilintarkastuksen väliin, jos päättyneellä ja sitä edellisellä tilikaudella ei täyty yksikään, tai täyttyy vain yksi ehto näistä.

- taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa
- liikevaihto ylittää 200 000 euroa
- palveluksessa on yli 3 henkilöä.

Tilintarkastuksessa tulee myös tarkistaa, onko kirjanpidossa, tilinpäätöksessä tai liitteissä ristiriitoja. Kun tilintarkastaja on hyväksynyt tilinpäätöksen, siitä tulee virallinen. (Taloushallintoliitto 2023.)

3.2 Tilinpäätöksen sisältö

Kirjanpito sisältää kaksi eri puolta, tuloslaskelman ja taseen. Tuloslaskelma kertoo yrityksen tuotoista, kuluista, voitoista sekä tappioista. Sen avulla selvitetään, millaisista eristä yrityksen tulos on syntynyt. Tuloslaskelma asetetaan aina johonkin jaksoon, yleisimmin tilikauteen. Näin ollen tuloja ja kuluja pystytään tarkastelemaan halutulta aikaväliltä. Tuloslaskelmasta nähdään yrityksen kannattavuus. Kirjanpitoasetus ja -laki määrittävät tuloslaskelmalle sen kaavan, ja miten tuloeristä tulee kertoa. Kuluja ei saa laskea yhteen, vaan käyttökohteet tulee eritellä. Tämä helpottaa tilinpäätöksen lukijaa, sekä tekee aineistoista vertailukelpoisia. Tuloslaskelman kaavan mukaan yrityksen liikevaihdosta vähennetään liiketoiminnan kulut ja verot. Näin saadaan yrityksen tilikauden tulos. Tulos voi olla positiivinen tai negatiivinen. (Salmi 2020, 29-32; Witt 2023.)

Taseesta nähdään yrityksen varallisuus, velat ja pääoma juuri tilinpäätöspäivänä. Taseen loppusumma voi vaihdella paljon riippuen ajankohdasta, milloin se lasketaan. Tase kertoo yrityksen taloudellisesta asemasta, paljonko omaisuutta on ja mistä se on peräisin. Kirjanpitoasetus määrää myös taseelle käytettävän kaavan. Siinä on kaksi osiota, vastaava puoli ja vastattava puoli. Vastaava puoli kertoo, kuinka paljon omaisuutta yrityksellä on, ja missä muodossa se on. Vastaavaan puoleen kuuluvat aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, sijoitukset, vaihto-omaisuus, lyhyt- ja pitkäaikaiset saamiset, rahoituspaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vastaavan puolen erät voidaan jakaa pysyviin ja vaihtuviin

vastaaviin. Taseen vastaavalla puolella noudatetaan likviditeettijärjestystä, eli vaikein rahaksi muutettava erä mainitaan ylimpänä. (Valjas 2020.)

Vastattava puolestaan kertoo, mistä yrityksen omaisuus on peräisin. Yrityksen oma ja vieraspääoma eritellään lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin velkoihin. Näin nähdään, kuinka suuri osa yrityksen rahoituksesta on peräisin omasta pääomasta ja paljonko eri rahoituslaitoksilta. Taseen vastattavaan lisätään kuluvan tilikauden tuloksen lisäksi edellisten tilikausien voitot tai tappiot. Taseen loppusumma on vastaavan ja vastattavan puolen yhteenlaskettu tulos. Tämä tulos kuvaa yrityksen käytössä olevien varojen määrää. Jotta kirjanpito täsmää, tulee tuloslaskelman ja taseen täsmätä eli olla yhtä suuret. (Valjas 2020.)

Tilinpäätökseen tulee sisällyttää toimintakertomus. Se on selvitys siitä, mitä yritys on tehnyt kuluneen vuoden aikana. Toimintakertomuksessa kerrotaan myös mitkä ovat olleet yrityksen tavoitteita, ja miten niihin on päästy. Pien- ja mikroyrityksille toimintakertomus on vapaaehtoinen prosessi, mutta esimerkiksi osakeyhtiöille ja osuuskunnille se on pakollinen. Toimintakertomuksen laatii yrityksen hallitus tai tehtävään määrätty sihteeri. Toimintakertomus on yhteisön ja osakkaiden kannalta merkittävä tietolähde yrityksen toiminnasta. Toimintakertomuksessa täytyy tulla ilmi yrityksen nykyinen taloudellinen tilanne, taloudellisen tilanteen kehitys sekä liiketoiminnan riskit ja epävarmuus tekijät. Näiden näkökulmien avulla yritys itse pystyy analysoimaan taloudellista tilaansa sekä tarkastelemaan tavoitteitaan. Vuosikertomus on laajempi kokonaisuus. Toimintakertomus on vuosikertomuksen taloudellinen osa-alue. Vuosikertomuksessa käydään läpi koko yritystoimintaa eri osa-alueilta, toimintasuunnitelmaa mukaillen. (Rekola-Nieminen 2016.)

Suuryritysten ja yleisen edun kannalta merkittävien yritysten täytyy tilinpäätökseensä sisällyttää rahoituslaskelma. Suuryritykseksi luetaan yritys, jolla täyttyy näistä ehdoista kaksi:

- taseen loppusumma ylittää 20M euroa

- liikevaihto ylittää 40M euroa
- palveluksessa yli 250 henkilöä.

Rahoituslaskelmasta käy ilmi, mistä yrityksen rahat tulevat ja mihin ne menevät. Rahoituslaskelmaan kirjataan yrityksen rahavirrat kolmelta eri osa-alueelta, liiketoiminnasta, investoinneista ja rahoituksesta. Laskelman avulla arvioidaan yrityksen lainanmaksukykyä sekä luottoluokitusta. Tilinpäätökseen lisätään lopuksi vielä liitetiedot. Ne tarkentavat laskelmia ja avaavat lukuja. Liitetietoihin kirjataan kaikki, mikä ei käy ilmi tilinpäätöksessä, mutta olisi hyvän kirjanpitotavan mukaista. Esimerkkejä liitetietoihin kirjattavista tiedoista ovat yrityksen oma pääoma, vakuudet, poistot ja henkilöstön määrä. (Suomi.fi 2022.)

3.3 Tilinpäätösanalyysi ja tunnusluvut

Tilinpäätösanalyysi kertoo yrityksen taloudellisen tilan. Se on hyvä työkalu yrityksen talouden kehityksen seuraamiseen. Yritysten tilinpäätösanalyysit ovat vertailtavissa muihin saman toimialan yrityksiin. Siitä syystä, tässä tutkimuksessa käytetään tutkimusmenetelmänä tilinpäätösanalyysiä. Jotta aineistoja voidaan vertailla, on tilinpäätökset standardisoitava. Tämä tarkoittaa oikaisuja taseeseen ja tuloslaskelmaan. Tilinpäätöksen liitteistä voidaan saada selityksiä tai alkuperiä rahavirroille sekä niiden käyttökohteille. Sen vuoksi liitteet on hyvä lukea analyysia tehdessä. Tilinpäätösanalyysin tuloksista hyötyy moni taho. Tärkeimpänä yritys itse ja sen omistajat, mutta sen lisäksi sidosryhmät. Asiakkaita ja tavarantoimittajia kiinnostaa yrityksen maksuvalmius ja vakavaraisuus. Osakkaita ja sijoittajia kiinnostaa mahdolliset tuotot ja osingonjaot omille sijoituksilleen. Sen vuoksi myös nämä ryhmät hyötyvät yritysten tilinpäätösanalyysien seuraamisesta. Viranomaisista verottaja tarkkailee yrityksen kannattavuutta ja mahdollista velkaantumista. Erityisesti isommilla tai julkisesti kiinnostavilla yrityksillä media on tärkeässä roolissa oleva sidosryhmä. Hyvistä tai huonoista tuloksista saadaan mielenkiintoisia juttuja lehtien taloussivuille. (Yritystutkimus ry 2017.)

Tilinpäätösanalyysi on suora linkki yrityksen strategiaan. Hyvin valittujen tunnuslukujen avulla nämä kaksi kokonaisuutta saadaan kulkemaan rinnakkain. Tunnuslukujen arvot kertovat, mihin suuntaan yritys on menossa. Niiden avulla voidaan analysoida, onko yritys päässyt tavoitteisiinsa, tai kuinka kaukana nämä etapit ovat. Tilinpäätösanalyysi on yrityksen yksi tärkeimmistä talouden mittareista. Liiketoiminta on kokonaisuuksien hallintaa ja talous on vain yksi osa-alue siitä. Muita osa-alueita ei tule sivuuttaa pelkän taloudellisen menestyksen tavoittelussa. (Ala-Risku 2021.)

Tilinpäätösanalyysin avulla yrityksen toimintaa voidaan tutkia monesta eri näkökulmasta. Tunnusluvuilla mitataan kannattavuutta, maksuvalmiutta sekä vakavaraisuutta. Erityistunnuslukuja löytyy varaston tai myyntisaamisten kiertonopeuksiin. Onnistuneen analyysin kannalta on tärkeää valita parhaat tunnusluvut. Ne on hyvä valita yrityksen strategian pohjalta mittaamaan kyseiselle yritykselle tärkeitä arvoja. Eri yritysten vertailun vuoksi on hyvä soveltaa alalla jo laajasti käytettäviä tunnuslukuja. Näin saman toimialan yritysten välinen vertailu sujuu parhaiten ja tulokset ovat luotettavimpia. Tunnusluvuille on olemassa valmiiksi määriteltäviä ohjearvoja, joiden avulla voidaan analysoida yrityksen kehityskohtia ja vahvuuksia. (Ala-Risku 2021.)

3.4 Kannattavuus

Kannattavuus on yksi yrityksen toiminnan tärkeimmistä edellytyksistä. Jos kannattavuus on heikkoa, ei yrityksen toiminta ole pitkällä aikavälillä järkevää. Jos kannattavuus on heikkoa, yritys tekee tappiota ja kuluttaa omaa pääomaansa. Pääoma loppuu jossain vaiheessa ja edessä on todennäköisesti konkurssi tai toiminnan lakkauttaminen. Kannattavuuden tunnusluvut voidaan jakaa pääomaan suhteutettuihin sekä liikevaihtoon suhteutettuihin. (Alma Talent 2022.)

3.4.1 Sijoitetun pääoman tuotto- %

Yksi tärkeimmistä tilinpäätösanalyysin tuottamista tunnusluvuista yritykselle on sijoitetun pääoman tuottoprosentti. Se kertoo, paljonko yritykseen sijoitetulle

pääomalle on saatu korkoa tai muuta tuottoa. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti saadaan, kun nettotulokseen lisätään rahoituskulut ja verot kahdeltatoista kuukaudelta, ja tämä summa jaetaan keskimääräisellä sijoitetulla pääomalla. Jakaja saadaan laskemalla sijoitettu pääoma tilikauden alun ja lopun keskiarvona. Jos yrityksellä on käytössään poikkeava tilikauden pituus, tulee verot sulauttaa vastaamaan 12 kuukauden tilikautta. Tunnusluku on hyödyllinen, koska sen avulla pystytään vertailemaan myös eri toimialoilla olevia yrityksiä. Tavoitteena on mahdollisimman hyvä prosenttiluku. Se tarkoittaa, että sijoitetulle pääomalle ollaan saatu tuottoa. Vähimmäisvaatimuksena on saada omat varat takaisin eli nollatulosta ei kuitenkaan heti kannata säikähtää, sillä suuret investoinnit voivat painaa sijoitetun pääoman tuottoprosentin hetkellisesti alas. Investoinnit maksavat parhaassa tapauksessa itsensä takaisin tulevaisuudessa. Sijoitetun pääoman tuottoprosentille on laadittu viitteelliset arvot. Alle 3% → heikko, 3-6% → välttävä, 6-10% → tyydyttävä, 10-15% → hyvä ja yli 15% → erinomainen. (Alma Talent 2022.)

3.4.2 Käyttökate-%

Käyttökate kuvaa yrityksen varsinaisen liiketoiminnan tulosta ennen poistoja, veroja ja rahoituseriä. Käyttökatteesta selviää paljonko yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut. Käyttökateprosentti saadaan, kun käyttökate jaetaan liiketoiminnan tuotoilla. Käyttökateprosenttia voidaan verrata vain saman toimialan yritysten kesken. Mitään suoria yleispäteviä arvoja ei ole annettu, vaan ne riippuvat toimialasta. Esimerkiksi teollisuudessa suuntaa antava vaihteluväli on 10-25%, kun taas kaupan alalla 2-10%. Tunnusluvun vertailukelpoisuutta vähentää, jos yritykset itse omistavat tuotantovälineensä. Tällöin kulut näkyvät tuloslaskelmassa poistoina ja rahoituskuluina katteen jälkeen. Vuokratessa laitteistoa kulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin ennen käyttökateä. (Alma Talent 2022.)

3.5 Vakavaraisuus

Yrityksen talous on kokonaisuus. Jokaisen osa-alueen tulee olla kunnossa, jotta toiminta on pitkällä aikavälillä mahdollista. Heikko rahoitusrakenne voi johtaa yrityksen vaikeuksiin. Vakavaraisuuden tunnuslukujen avulla voidaan tarkastella yrityksen velkaantumista, omavaraisuutta tai sitä kuinka hyvin yritys pystyy maksamaan vierasta pääomaa takaisin. (Alma Talent 2022.)

3.5.1 Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta sekä tappion sietokykyä. Saatu arvo kertoo, kuinka suuri osuus yrityksen varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Mitä korkeampi tulos, sitä vakaammalla pohjalla yrityksen liiketoiminta on. Omavaraisuusaste lasketaan, kun oikaistu oma pääoma jaetaan oikaistun taseen loppusummalla, josta on jo vähennetty saadut ennakot. Taseen omat varat muodostavat puskurin, jonka avulla yritys pystyy selviämään tappioista. Osa yrityksistä tulee toimeen matalalla omavaraisuudella. Se on kuitenkin suuri riski, jos esimerkiksi kannattavuus yhtäkkiä heikkenee. Huonoista vuosista voidaan selvitä turvallisuuspuskurin avulla, eikä yritys kaadu heti huonon tilikauden tullessa. Korkea omavaraisuusaste on valttikortti kilpailutilanteessa, koska se takaa yritykselle joustavamman toiminnan. Nuoret yritykset ovat usein velkaantuneimpia kuin pidempään toimineet. Omavaraisuusasteelle on seuraavanlaisia ohjearvoja. Alle 15% → heikko, 25-35% → tyydyttävä, yli 50% → erinomainen. (Alma Talent 2022.)

3.5.2 Nettovelkaantumisaste-%

Nettovelkaantumisaste prosentti eli Net Gearing mittaa yrityksen velkaantuneisuutta. Tunnusluku kertoo omien pääomien ja rahoittajilta lainattujen korollisten velkojen suhteen. Korollisista veloista vähennetään likvidit rahavarat, ja erotus jaetaan omilla varoilla. Mitä korkeampi tunnusluku on, sitä korkeampi yrityksen velkaantuneisuus on. Korkea velkaantuneisuus on vakavaraisuuden riskitekijä. Se rajoittaa yrityksen kasvun ja kehityksen

mahdollisuuksia. Lainan saaminen voi olla haastavaa, jos yritys on korkeasti velkaantunut. Kun nettovelkaantumisaste on 100, omat varat ja rahoittajien lainat ovat yhtä suuret. Tätä tilannetta pidetään vielä välttävänä. Jos arvo on negatiivinen, velkaa ei ole tai se saadaan maksettua yrityksen likvideillä rahavaroilla. Matala prosenttilukukaan ei takaa menestystä tai hyviä rahoitusmahdollisuuksia. Lainojen määrien lisäksi tulee arvioida yrityksen lainanhoitokykyä, mahdollisia lainan vakuuksia sekä tulevia tuloja. Suuret velat eivät ole pahasta, jos yrityksen tulos riittää niiden lyhentämisiin. Nettovelkaantumisasteprosentille on annettu viitteelliset ohjearvot. Alle 10% → erinomainen, 10-60% → hyvä, 60-120% → tyydyttävä, 120-200% → välttävä ja yli 200% → heikko. (Alma Talent 2022.)

3.6 Maksuvalmius

Yrityksen tulee selviytyä liiketoiminnan juoksevien kulujen maksuista. Tätä kykyä mittaa maksuvalmius. Jos palkkoja tai tavaraostoja ei pystytä maksamaan, voi yritys ajautua maksukyvyttömäksi. Pahin skenaario on konkurssi. Vaikka varavaraisuus ja kannattavuus olisivat kunnossa, ne eivät välttämättä pelasta tilannetta. Maksuvalmiutta voi mitata staattisilla sekä dynaamisilla mittareilla. (Alma Talent 2022.)

3.6.1 Quick ratio

Quick ratio on staattinen maksuvalmiuden mittari. Se mittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan. Tunnusluvun avulla mitataan kassavalmiutta ja rahoituspuskurien tilaa. Yrityksen täytyy olla valmis yllättäviin menoihin. Quick ratio saadaan, kun rahoitusomaisuudesta vähennetään osatuloutuksen saamiset, ja tämä tulos jaetaan lyhytaikaisella pääomalla, josta on vähennetty lyhytaikaiset ennakkomaksut. Tunnusluvun suositusarvo on 1, jolloin yrityksen rahoitusomaisuus kattaa täysin lyhytaikaisten velkojen määrän. Toimialoilla, joilla sitoutuu paljon pääomaa voi olla vaikeuksia päästä korkeisiin arvoihin. Jos tulorahoitus on runsasta ja vakaata, yritys tulee toimeen pienemmälläkin

rahoituspuskurilla. Tunnusluku sopii hyvin saman toimialan yritysten vertailuun. Tärkeää on tarkastella tunnusluvun kehittymistä. Viitearvot: alle 0,3 → heikko, 0,5-1 → tyydyttävä, yli 1,5 → erinomainen. Quick ratio kuvaa tilannetta vain tilinpäätöspäivänä, joten on mahdollista, että maksuvalmius vaihtelee tilikauden aikana voimakkaasti. (Alma Talent 2022.)

3.6.2 Current ratio

Current ratio on samankaltainen maksuvalmiuden mittari. Se mittaa yrityksen maksuvalmiutta ja rahoituspuskuria. Maksuvalmiudella tarkoitetaan yrityksen kykyä selviytyä maksuistaan ajallaan ja edullisimmalla tavalla. Heikosta maksuvalmiudesta kertoo esimerkiksi maksuhäiriöt ja erääntyneet maksut. Current ratio saadaan, kun rahoitusomaisuuteen lisätään vaihto-omaisuus, ja tämä tulos jaetaan lyhytaikaisella vieraalla pääomalla. Vaihto-omaisuuden lisäämisen vuoksi current ration tarkasteluväli on pidempi kuin quick ratioissa. Tunnusluku kuvaa tilannetta pelkästään tilinpäätöshetkellä. Sen vuoksi arvo voi olla tilikauden toisella hetkellä eri. Myös current ratioissa on hyvä tarkastella luvun kehittymistä. Viitearvot: alle 1 → heikko, 1,5-2 → tyydyttävä, yli 2,5 → erinomainen. (Alma Talent 2022.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä luvussa esitellään tutkimuksen kohteena olevat Veikkausliigaseurat. Palataan hieman seurojen historiaan ja käydään läpi mahdollisia menestykseen vaikuttaneita tekijöitä, kuten mitalivuosia tai muita merkittäviä tapahtumia. Luvussa esitellään myös, mistä ja miten tutkimuksessa käytetty aineisto on kerätty sekä miksi tähän tutkimusmenetelmään on päädytty.

4.1 Kohdeseurojen esittely

Mukaan valittiin seitsemän miesten jalkapallon pääsarjassa eli Veikkausliigassa pelaavaa joukkuetta. Tutkittavaa erää jouduttiin karsimaan, sillä kaikilta seuroilta ei ollut mahdollista saada kaikista tuoreimpia tilinpäätöstietoja. Jokaisen kauden päätteeksi vähintään yksi joukkue putoaa sarjaporrasta alemmaksi. Sen vuoksi tutkimuksessa on myös tutkimusjakson aikana Ykkösessä pelanneita seuroja. Esimerkiksi FC Honka pelasi ykkösdivisioonaa kaudella 2017 ja Helsingin IFK kaudella 2018. Siitä syystä näiden joukkueiden kohdalla on käytetty tilinpäätöstietoja, jotka eivät ole Veikkausliigakausilta.

4.1.1 AC Oulu

AC Oulu on tutkittavista seuroista hieman poikkeus. Muut seurat ovat pääosin Veikkausliigassa pelaavia joukkueita, mutta Oulu on pelannut tutkittavan ajanjakson viimeistä vuotta lukuun ottamatta Ykköstä eli Suomen toiseksi korkeinta sarjatasoa. Siitä syystä esimerkiksi AC Oulun liikevaihto on tutkittavan jakson alussa muita pienempää. AC Oulu perustettiin vuonna 2002, kun neljä oululaista jalkapalloseuraa laittoivat osaamisensa yhteen. Tavoitteena oli keskittää kaupungin jalkapallotaidot yhden saman seuran alle, ja näin maksimoida hyödyt. Tuore seura sai lunastaa Tervarien sarjapaikan Ykkösestä, ja siitä lähti uusi nousu. Ensimmäisen pääsarjakautensa oululaiset pelasivat kaudella 2007, mutta visiitti jäi yhden kauden mittaiseksi. Uudelleen AC Oulu pelasi Veikkausliigassa vuonna 2010, mutta historia toisti itseään eikä joukkue pystynyt säilyttämään sarjapaikkaansa yhtä kautta pidempään. Kolmas kerta toden sanoi, kun AC Oulu

nousi Veikkausliigaan kaudeksi 2021 ja onnistui säilyttämään paikkansa. Osakeyhtiö perustettiin vuonna 2008 ja yhtiön toimitusjohtajana toimii Hanna Väänänen. Hän on ensimmäinen nainen Veikkausliigajoukkueen toimitusjohtajana. (AC Oulu 2023.)

4.1.2 FC Haka

FC Haka on valkeakoskelainen jalkapalloseura. Joukkue perustettiin vuonna 1934, ja jalkapallon lisäksi muita lajeja Hakassa ovat olleet hiihto, luistelu ja voimistelu. Jalkapallorintamalla Haka on yksi Suomen menestyksekkäimmistä seuroista. Suomen mestaruuksia siltä löytyy yhdeksän kappaletta ja Suomen Cupin voittoja 12. 1950-luvulla Haka nousi ensimmäisen kerran jalkapallon pääsarjaan ja ensimmäinen mestaruus napattiin vuonna 1960. 60-luku oli Hakalle menestysekäs. Vuonna 2010 joukkue ajautui vakaviin taloudellisiin vaikeuksiin. Tappiota oli tehty noin 1,5 miljoonaa euroa vuodessa. Tähän aikaan Hakan toimitusjohtajana toimi ravintolabisneksistään tunnettu Sedu Koskinen. Koskinen ei ollut ehtinyt toimia pestissä kuin kaksi vuotta, mutta taloudellisen ahdingon vuoksi hän erosi. Kaudella 2012 Hakan pitkä ajanjakso Veikkausliigassa päättyi ja joukkue putosi Ykköseen. (Haka 2023.)

Useiden Ykkösessä vietettyjen kausien jälkeen FC Haka teki entisen maajoukkuepelaaja Teemu Tainion johdolla paluun pääsarjaan kaudeksi 2020. Perinteikäs seura oli taas tasolla, jonne se kuuluu. Veikkausliigan paras maalintekijä, Valeri Popovits pelasi parhaimmat kautensa FC Hakan riveissä iskien peräti 151 maalia. Arvoikseen Haka listaa tavoitteellisuuden, tulevaisuuden kehittämisen sekä yhteisöllisyyden. Seura haluaa toimia vastuullisesti ja määrätietoisesti kohti tavoitteitaan. Tulevaisuudessa Haka pyrkii tukemaan yhteistyökumppaneitaan ja edistämään alueen hyvinvointia ja näkyvyyttä. Myös pelaaja- ja valmentajakehitystä pyritään parantamaan. (Haka 2023.)

4.1.3 FC Honka

FC Honka on espoolainen jalkapalloseura, joka on perustettu vuonna 1975. Miesten pääsarjatasolle Honka nousi ensimmäisen kerran kaudeksi 2006. Menestystä päästiin maistamaan melko nopeasti, kun joukkue voitti Veikkausliigan hopeaa kaudella 2008. Veikkausliigan mitaleja palkintokaapista löytyy neljä. Viimeisin on pronssia vuodelta 2019. Honka kuuluu Veikkausliigan huippujoukkueisiin. Joukkueen hyvistä esityksistä huolimatta, espoolainen jalkapallokansa ei ole löytänyt tietään katsomoihin. Kaudella 2021 FC Hongan ja IFK Mariehamnin välistä ottelua oli seuraamassa 265 katsojaa, lukemat ovat kerta kaikkiaan häpeällisiä eivätkä kuulu pääsarjatason jalkapalloiluun (Kuparinen 2021). Tapiolan Urheilupuisto ei ehkä ole sarjan näyttävin kotistadion, mutta Espoon kokoisessa kaupungissa uskoisi riittävän jalkapallon ystäviä. (Esport Honka 2022.)

Kauteen 2014 asti miesten edustusjoukkueen toimintaa harjoitti Pallohonka Oy, jolle emoseura FC Honka ry oli vuokrannut sarjapaikkaa. Pallohongalla oli ollut pitkään talousvaikeuksia, joten sopimus päätettiin purkamaan kauden 2014 jälkeen. Näiden vaikeuksien johdosta Pallohonka Oy ajautui vuonna 2015 konkurssiin. FC Honka aloitti uuden yhteistyön liikuntapalveluyritys Esportin kanssa. Seura ei kuitenkaan saanut velkataakan vuoksi sarjapaikkaa, vaan matka alkoi uudelleen Kakkosesta. Yhteistyön vuoksi joukkueesta käytetään nimitystä Esport Honka, vaikka se osallistuu sarjaan nimellä FC Honka. Näiden alasarjavuosien johdosta Honka ei ole vielä kaudella 2017 Veikkausliigaseura. Tutkimuksessa on sen vuoksi heidän osaltaan yksi tilikausi Ykkösen taloustiedoilla. On mielenkiintoista huomata, löydetäänkö kyseisestä vuodesta suuria eroavaisuuksia muihin vuosiin. (Esport Honka 2022.)

4.1.4 HIFK

HIFK Fotboll eli Idrottsföreningen Kamraterna, Helsingfors on helsinkiläisen monilajiseura HIFK:n jalkapallojaosto. Seuran alkutaival sijoittuu vuoteen 1897.

Kymmenen vuoden kuluttua tästä perustettiin HIFK:n jalkapallojaosto. ”Tähtirinnat” ovat olleet suuressa roolissa siinä, millaiseksi suomalainen jalkapalloilu on kehittynyt näiden yli sadan vuoden aikana. Vaikka HIFK oli ollut mukana kotimaisen kilpailutoiminnan perustamisesta alkaen, ensimmäisen Suomen mestaruutensa se voitti vasta vuonna 1930. Siitä alkoivat helsinkiläisten menestysten vuodet, joiden aikana HIFK voitti silloisen mestaruussarjan seitsemän kertaa. Myös muita mitalisijoja kertyi kiitettävästi, kunnes 70-luvulla tapahtui suuri romahtaminen. HIFK putosi pääsarjasta, eikä palannut sinne yli 40 vuoteen. Parhaimmillaan seura pelasi Ykkösessä, mutta keväällä 2003 edustusjoukkueen taustayhdistys Football Club HIFK ajautui konkurssiin ja sarjapaikasta jouduttiin luopumaan. (HIFK 2022.)

Vauhtia lähdettiin hakemaan aina viidenneltä sarjaportaalta asti. Nousu oli nyt hillitympää ja vakaampaa kuin 2000-luvun taitteessa. Palkinto odotti vuonna 2014, kun HIFK nousi Veikkausliigaan 42 vuoden odotuksen jälkeen. Siitä lähtien seuran toiminta on ollut selviytymistä, niin taloudellisesti kuin urheilullisestikin. Sarjapaikan säilyttäminen on ollut monella kaudella tavoite. Kauden 2018 Helsingin IFK pelasi Ykkösessä. Paluu Veikkausliigaan tapahtui heti seuraavana vuonna ja sen jälkeen HIFK on sijoittunut turvallisesti keskikastiin. Kaudella 2021 se saavutti oman parhaan sijoituksensa Veikkausliigassa ollen kuudes. Viimeisimmät kaudet Helsingissä ovat olleet taloudellisesti tuulia. Vuonna 2019 kiinalaisbisnesmies Lucas Jin Chang hankki HIFK:n taustayhtiön osakkeista 51,9 prosenttia ja hänestä tuli seuran pääomistaja. Vain puolitoista vuotta myöhemmin Chang luopui osakkeistaan ja seuran taustayhdistys HIFK Soccer rf palasi HIFK Fotboll AB:n suurimmaksi omistajaksi. Erosopimus entisen pääomistajan kanssa mahdollistaa HIFK:n jatkamisen osakeyhtiöpohjalta Veikkausliigassa (Fagerudd 2020). HIFK on saanut mukaansa paljon uusia suomalaisia sijoittajia avattuun yhtiössä osakeannin. Konkurssi tuskin oli kaukana, mutta näiden toimien avulla seuran toimintaa on pystytty jatkamaan sopivalla taloudellisella tasolla. (HIFK 2022.)

4.1.5 HJK

Helsingin Jalkapalloklubi eli tuttavallisemmin HJK on Suomen menestynein jalkapalloseura. Suomen mestaruuden joukkue on voittanut 31 kertaa. Menestystä ja useita pokaaleja on tullut myös Suomen Cupissa sekä Liigacupissa. HJK on myös toistaiseksi ainut suomalainen seura, joka on pelannut eri eurocupien lohkovaiheessa. Muun muassa Mestarien liigassa kaudella 1998 sekä viimeisimpänä uudessa UEFA Konferenssiliigassa kaudella 2021. HJK:n liikevaihto on pyörinyt muutamissa miljoonissa ja suomalaiselle jalkapalloseuralla epätavanomaisesti sen liikevoitto on jo useana vuonna ollut positiivinen. Hyvät liikutulokset johtuvat seuran hyvästä urheilullisesta menestyksestä sekä muutamista pelaajamyynneistä. Myös Euroopan kentillä pelaaminen on kasvattanut kassaa huomattavasti. (HJK 2022.)

HJK on yksi Suomen ensimmäisiä jalkapalloseuroja. Se perustettiin vuonna 1907 pienen ystäväpiirin toimesta. Ensimmäistä Suomen mestaruutta sinivalkoiset juhlivat jo vuonna 1911, eikä tälle menestykselle ole sen jälkeen suurempaa pysäyttäjää löytynyt. Pääsarjakausia HJK on pelannut yli 80. Se kertoo joukkueen pitkäkestoisesta menestyksestä. HJK:n arvoihin kuuluvat yhteisöllisyys, kunnianhimo ja kasvu. Pelkkä pelitaitojen parantaminen ei riitä kasvuun, vaan ”klubi” pyrkii kasvattamaan pelaajistaan reiluja ja kunnollisia ihmisiä jo lapsesta asti. Seuran visio on olla Pohjoismainen huippuseura. Tavoitteena joukkueella on, että pelaajat ovat kansainvälisen tason huippupelaajia ja seurayhteisö on Suomen kiinnostavin. Näiden tekijöiden myötä HJK on mielenkiintoinen kohde yhteistyökumppaneiden silmissä ja rakastettu seura sen fanien keskuudessa. (HJK 2022.)

4.1.6 Ilves

Ilves on jäsenmäärältään yksi Suomen suurimmista urheiluseuroista. Sen toiminnan alla harrastetaan useita eri lajeja, joista tunnetuimpia ovat jalkapallo ja jääkiekko. Tampereen Ilves on perustettu vuonna 1931 ja jalkapallo on ollut

mukana alusta asti. 70- ja 80-luvut olivat Ilvekselle urheilullisesti hyviä vuosia. Ensimmäisen Suomen mestaruutensa joukkue voitti kaudella 1983. Vuonna 1998 Tampereen Ilves oli ajautunut niin pahoihin talousvaikeuksiin, että miesten edustusjoukkueen oli lopetettava toimintansa. Toiminta siirtyi Tampere Unitedin alle, joka esitti nopeasti hyviä otteita Veikkausliigassa. Tuloksena esimerkiksi kolme Suomen mestaruutta. Myös TamU:n tarina oli traaginen, kun joukkueen johto sai syytteet törkeästä rahanpesusta ja seura asetettiin konkurssiin vuonna 2011. Ilveksen edustusjoukkue teki paluun kaudeksi 2008. Ilves ry:n alainen joukkue sai sarjapaikan Kakkosesta. Siitä alkoi joukkueen uusi nousu, joka huipentui Veikkausliigaan nousuun kaudeksi 2015. Siitä lähtien Ilves on pelannut pääsarjassa. (Ilvesedustus 2018.)

Parhaimpana saavutuksena uuden tulemisen aikana on pronssimitalit kaudelta 2017. Ilves on kuulunut tukevasti sarjan keskikastiin, mutta kehityskäyrä on ylöspäin ja joukkue tavoittelee tulevaisuudessa mitalisijoja. Ilveksen visiot ja tavoitteet keskittyvät paljon myös juniorijalkapalloiluun. Tavoitteena on luoda Tampereelle vahva jalkapalloyhteisö, tarjota parhaat harrastusmahdollisuudet sekä luoda pelaajapolku, jonka avulla omia junioreita saadaan nostettua edustusjoukkueen pelaajarinkiin. (Ilvesjalkapallo 2022.)

4.1.7 SJK

SJK eli Seinäjoen Jalkapallokerho on tutkittavista seuroista nuorin. Se perustettiin vuonna 2007, kun kaksi perinteikästä seinäjokista seuraa Sepsi-78 ja TP-Seinäjoki fuusioituivat. Seura aloitti pelitoimintansa miesten Kakkosessa. Hyvin nopeasti seuran toimintaa lähti tukemaan paikallinen liikemies Raimo Sarajärvi. Hänellä oli visio siitä, että Seinäjoella pelattaisiin Veikkausliigaa mahdollisimman nopeasti. SJK:n nousu huipulle oli äärettömän suoraviivaista. Veikkausliigaan seinäjokiset nousivat kaudeksi 2014. Heti ensimmäisellä pääsarjakaudella napattiin hopeinen mitali. Seuraavana kautena mitalin väri kirkastui kultaiseksi ja Seinäjoella päästiin juhlimaan Suomen mestaruutta ensimmäistä kertaa. Menestykselle ei tuntunut löytyvän pysäyttäjää, sillä kaudella 2016 joukkue voitti Suomen Cupin sekä

pronssia Veikkausliigassa. Kunnianhimoinen Sarajärvi on tukenut seuraa valtavasti omilla sijoituksillaan. Olosuhteita parannettiin rakentamalla Seinäjoelle uusi moderni jalkapallostadion. (SJK 2022.)

Nopea ja vaivaton menestys sokaisi nuorta seuraa. Liiketoiminnan muut osa-alueet eivät pysyneet urheilullisen menestyksen mukana. Mitalivuosien jälkeen seurasi pienimuotoinen romahtaminen. Valmentajaa ja pelaajia vaihdeltiin, eikä tämä vaikuttanut SJK:n talouteen positiivisesti. Onkin mielenkiintoista tarkastella, kuinka paljon tämä turbulenssi on vaikuttanut seuran talouslukuihin tai paljonko puheenjohtaja Sarajärvellä on omaa velkaa kuitattavanaan. SJK:n lyhyt historia on ollut vuoristorataa, mutta virheistä on varmasti opittu ja seura on nykyään vakaammassa tilassa. Siitä kertoo esimerkiksi kaudella 2021 voitettu pronssimitali. (SJK 2022.)

4.2 Aineiston keruu

Koska tutkittavat yritykset ovat samalta toimialalta, tulokset ovat vertailukelpoisia. Joukkueet ovat erikokoisia ja esimerkiksi liikevaihdoissa on havaittavissa suuria eroavaisuuksia. Myös joukkueiden tavoitteet ovat erilaisia. Toiselle riittää pelkkä olemassaolo, kun taas toisella voi olla suuretkin menestyspaineet sekä urheilullisesti että taloudellisesti. Myös yhtiörakenteissa on eroja. Muutamat seurat, kuten HJK tai SJK ovat konserneja. Näissä tapauksissa tulovirtaa on muihinkin suuntiin kuin jalkapalloon. HJK:n tapauksessa esimerkiksi joukkueen kotistadionista Bolt Arenasta vastaa Helsinki Stadion Management (HSM) Oy, joka kuuluu sataprosenttisesti HJK-konserniin (HJK 2022a). Seinäjoella puolestaan luotetaan ravintola- ja tapahtuma-aloilta tuleviin lisätienestehin. Aineistona on käytetty tutkittavien seurojen tilinpäätöksiä sovitulta ajanjaksolta. Vuoteen 2019 asti tilinpäätökset on saatu koulun kautta Voitto+ -tietokannasta. Siitä myöhemmät tilinpäätökset on etsitty netistä seurojen itse julkaisemana. Muutamat tilinpäätökset on saatu neuvottelemalla suoraan seurojen toimihenkilöiden kanssa. Näistä kanavista saatu aineisto on tarkistettua ja luotettavaa.

4.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmä tähän opinnäytetyöhön on laadullinen tunnuslukuanalyysi. Tällaisessa kvalitatiivisessa tutkimuksessa etsitään vastausta kysymykseen ”miten”. Otantamäärä on tarkkaan harkittu, jotta tulokset ovat vertailukelpoisia. Lähestymistapa on empiirinen, koska tutkimus perustuu havainnointiin ja tulosten mittaamiseen. Tämä lähestymistapa toteutuu perehtymällä ilmiöön käytännössä ja teoriassa. Siihen kuuluu empiirisen aineiston keruu ja analysointi. (Auvinen & Tarkiainen 2018.)

Aineisto kerätään Voitto+ -tietokannasta ja seurojen omista kanavista. Kerätty aineisto syötetään Navita-ohjelmistoon, jossa lasketaan myös ennakkoon valitut tunnusluvut seuroille. Tunnusluvuista laaditaan kaaviot, joiden avulla voidaan helposti vertailla eri seuroja ja vuosia keskenään. Tunnuslukuanalyysi suoritetaan kolmesta eri näkökulmasta, joita ovat kannattavuus, vakavaraisuus ja omavaraisuus. Näistä kerrottiin tarkemmin tutkimuksen teoriaosuudessa. Koko tutkimuksen runko on linjassa tutkimuskysymysten kanssa. Tunnuslukuja analysoidaan niille määritellyillä ohjearvoilla sekä tilinpäätöksiin tutustumalla. Tulosten syitä etsitään tilinpäätösten lisäksi verkkolähteistä ja esimerkiksi seurojen omilta sivuilta.

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Seuraavaksi käydään läpi tunnuslukuanalyysillä saadut tutkimustulokset. Aihetta on tutkittu kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden näkökulmista. Jokaisesta osa-alueesta on valittu kaksi aiemmin luvussa 3 esiteltyä tunnuslukua, jotta saadaan kattavampi kuva tutkittavasta aiheesta. Tutkittavia joukkueita on seitsemän ja tutkittava ajanjakso on 2017-2021. Tässä luvussa tuloksia käsitellään pintapuolisesti. Tarkempi analyysi tuloksista ja niiden syistä tapahtuu luvuissa 6.1 ja 6.2.

5.1 Kannattavuus

Kannattavuus kertoo yksinkertaisesti, kuinka kannattavaa yrityksen toiminta on. Pääosin yritykset tavoittelevat toiminnallaan voittoa ja sitä pystytään mittaamaan kannattavuuden tunnuslukujen avulla. Tutkimukseen valikoituivat sijoitetun pääoman tuotto-% ja käyttökate-%.

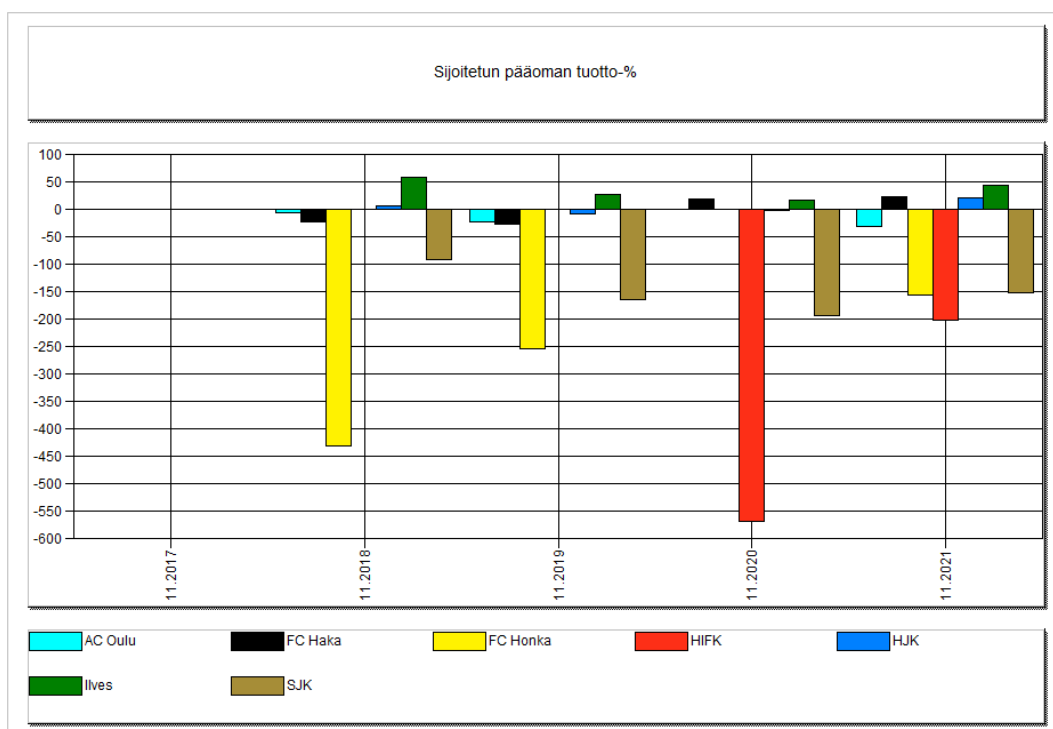
5.1.1 Sijoitetun pääoman tuotto-%

Sijoitetun pääoman tuotto-% on yksi tärkeimmistä tunnusluvuista. Se kuvaa kuinka paljon tuottoa omalle sijoitukselle on saatu. Aiemmin esiteltiin tunnusluvun viitteelliset arvot, jossa yli 15% on erinomainen ja alle 3% heikko. Kuten kuvioista 1 huomataan, Veikkausliigasta löytyy ääripäitä. Pääkaupunkiseudulta FC Honka ja HIFK ovat olleet reilusti miinuksella koko tutkimusjakson, pahimmillaan useita satoja prosentteja. Tämä johtuu siitä, että joukkueilla on takana tappiollisia tilikausia. Siinä tilanteessa on haastavaa luoda tuottoa millekään pääomalle. Seinäjoella ollaan viime vuosina tehnyt suuria investointeja ja samalla liiketulos on ollut tappiollista. Tämän seurauksena SJK:n arvo painuu miinukselle koko tutkimusajan. Myös AC Oulu on jatkuvasti miinuksella, mutta ei yhtä pahasti kuin edeltävät joukkueet.

FC Haka nousi Veikkausliigaan kaudeksi 2020. Tämä näkyy seuran sijoitetun pääoman tuotto-%:ssa. Aiemmin miinuksella ollut arvo nousi jopa

erinomaiseksi vuosina 2020 ja 2021. Pääsarjassa liikkuu paljon suurempi raha kuin Ykkösessä. Sen lisäksi Valkeakoskella on havaittavissa jalkapallobuumia. Edes koronapandemian vuoksi keskeytetty kausi ei haitannut Hakaa, vaan se paransi tulostaan 2021. HJK:n arvo on vaihdellut välttävistä heikkoon ja siitä erinomaiseen. Erityisesti kausi 2021 oli HJK:lle jymymenestys. Menestystä tuli europeleissä ja HJK pelasi Euroopan Konferenssiliigan lohkovaiheissa. Tämä toi tuloja seuralle, joka vahvisti sijoitetun pääoman tuotto prosenttia. Tampereen Ilves oli puolestaan omassa luokassaan. Sen tulos oli koko tutkimusjakson ajan erinomainen. Ilveksen toimintaa voidaan pitää erittäin kannattavana ja omille sijoituksille olla saatu luotua tuottoa. Sen lisäksi kulut on saatu maltillisiksi.

Kuvio 1 Sijoitetun pääoman tuotto-%

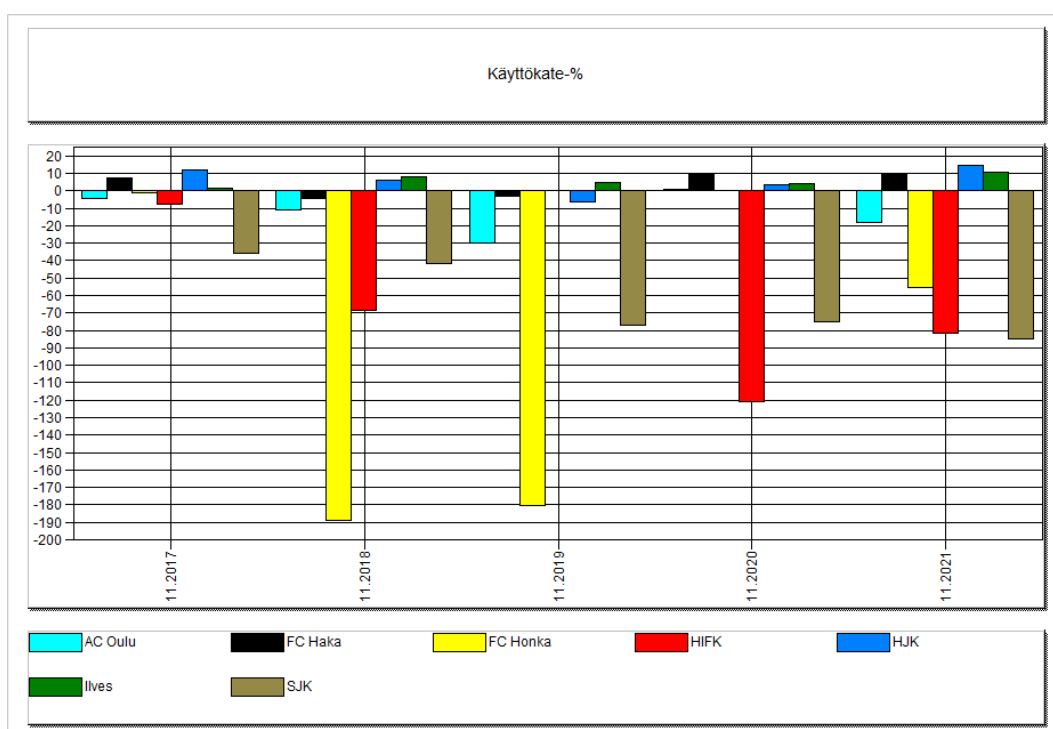
5.1.2 Käyttökate-%

Käyttökateprosentti kertoo paljonko yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään kulut. Koska käyttökateprosentti on myös kannattavuuden tunnusluku, voidaan tutkimustulosten olettaa olevan saman suuntaisia kuin edeltävässä. Kuvio 2 esittää seurojen käyttökateprosentin arvot. Positiivinen arvo

olisi hyvä käyttökateprosentin tulos. Tähän pystyvät vain FC Haka, HJK ja Ilves. Näistäkin Haka käy miinuksella vuosina 2018 ja 2019 sekä HJK 2019. Kuten aiemmin todettiin, Ilveksen kannattavuus on hyvällä tasolla. Mainittakoon tässäkin myös HJK:n hyvä vuosi 2021. Se on pystynyt nostamaan tulostaan 12 prosenttiyksikköä koronapandemian jälkiseurauksista huolimatta.

Toisessa ääripäässä FC Honka ja HIFK ovat saaneet SJK:n mukaansa. Näiden seurojen käyttökateprosentti on jatkuvasti miinuksella useita kymmeniä tai jopa satoja prosentteja. FC Honka on saanut parannettua vuosien 2018-2019 tilannettaan, mutta tehtävää on edelleen. SJK ja HIFK ovat puolestaan painuneet yhä enemmän viivan alle. Kyseisten seurojen liiketulos on negatiivinen, joten siitä ei voi jäädä katetta. AC Oulu on ollut tasainen suorittaja, ollen muutamia prosentteja miinuksella koko tutkimuksen ajanjakson ajan.

Kuvio 2 Käyttökate-%

5.2 Vakavaraisuus

Vakavaraisuus kertoo yrityksen rahoitusrakenteesta. Sen tunnuslukujen avulla voidaan tarkastella yrityksen vieraan pääoman takaisinmaksukykyä, velkaantumista sekä omavaraisuutta. Vakavaraisuuden tunnusluvuiksi tutkimukseen on valittu omavaraisuusaste ja nettovelkaantumisaste.

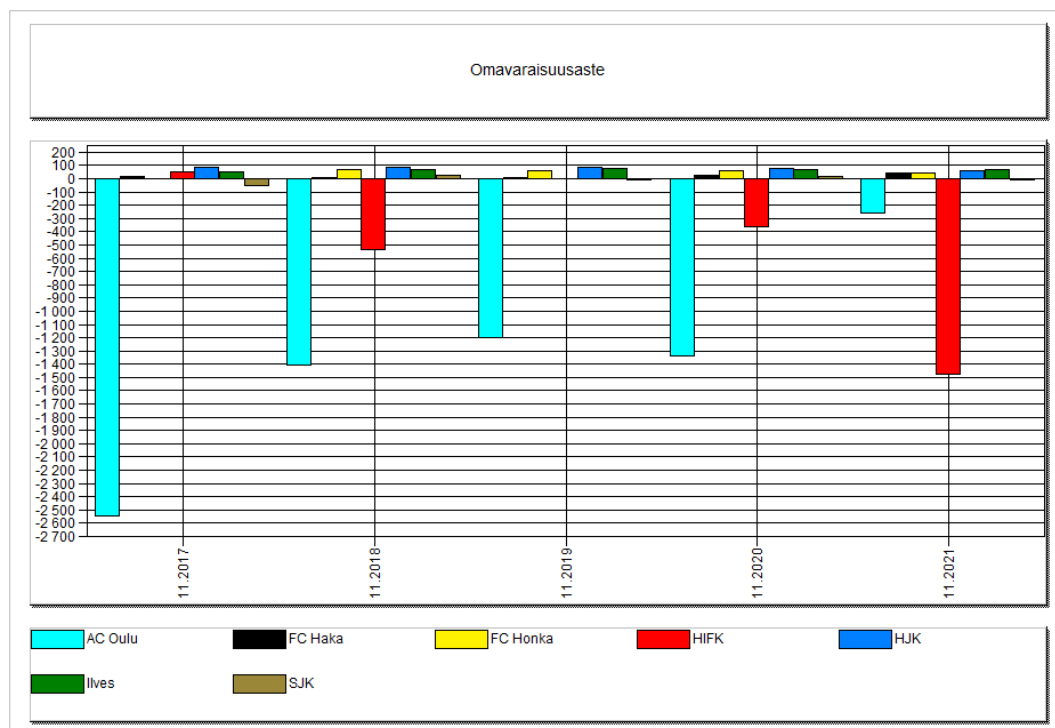
5.2.1 Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste kertoo, kuinka suuri osuus yhtiön varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Mitä korkeampi aste on, sitä omavaraampi ja vakaampi yritys on. Yli 50% voidaan pitää erinomaisena ja puolestaan alle 15% heikkona. Kuvio 3 kuvaa seurojen omavaraisuusasteen. AC Oulun omavaraisuusaste on huolestuttava, heikoimmillaan se on ollut noin 2500% miinuksella. Tämä tarkoittaa, että oululaisten toiminta on pyörinyt pelkällä vieraalla pääomalla. Vuosien edetessä joukkue on saanut helpotettua tilannettaan. HIFK on toinen seura, jonka tilanne on hälyttävällä tasolla. Vuonna 2017 ohjearvo vastasi vielä erinomaista, mutta sitten lähti alamäki. Kauden 2017 päätteeksi HIFK tippui pääsarjasta. Tämä saattoi olla syynä omavaraisuusasteen heikentymiseen. Omat rahat loppuivat ja heikkoa urheilullista menestystä paikattiin vieraalla pääomalla. FC Hakan ja SJK:n arvot ovat vaihdelleet paljon tutkimusajanjaksolla. SJK on pomppinut heikon ja välttävän tuloksen väliä. Kun arvo on heikentynyt, on otettu enemmän ulkopuolista rahoitusta, tai kerrytettyä omavaraisuuspuskuria on jouduttu käyttämään. Hakalla vuodet 2020 ja 2021 nousevat positiivisesti esiin. Valkeakoskelaiset nousivat Veikkausliigaan kaudeksi 2020. Nousu paransi seuran omavaraisuutta ja rahoitusrakennetta.

Jo aiemmin hyvää trendiä edustaneet HJK ja Ilves ovat myös omavaraisuuden mittarilla erinomaisia. Seurat ovat onnistuneet keräämään puskuria, jonka avulla vaikeammistakin vuosista on selvitty ilman suurempia notkahduksia. Esimerkiksi koronakaudet eivät tältä osin vaikuttaneet näihin seuroihin lamauttavasti. Tapahtumien peruminen vähensi lipputuloja, mutta HJK ja Ilves eivät olleet täysin

riippuvaisia ulkoisesta rahoituksesta ja tuloista. Myös FC Honka voidaan lukea omavaraisuudeltaan erinomaiseksi seuraksi. Sen arvo on ollut todella tasainen, mutta 2021 tapahtui pieni notkahdus ja arvoksi tuli hyvä.

Kuvio 3 Omavaraisuusaste

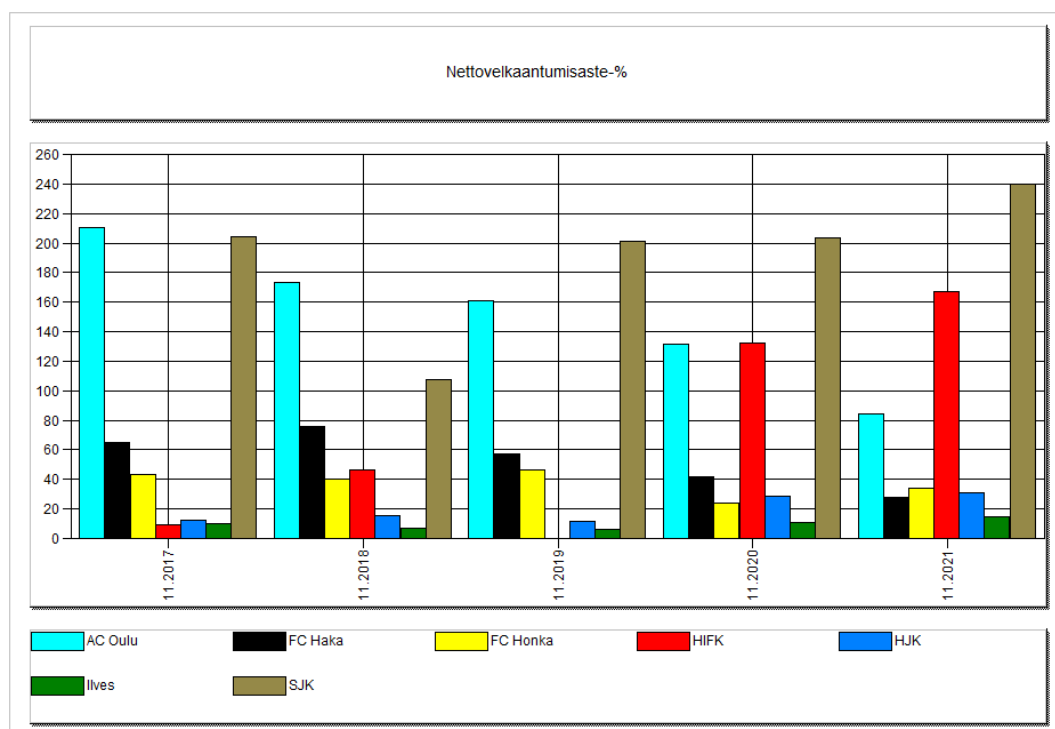

5.2.2 Nettovelkaantumisaste-%

Nettovelkaantumisaste kuvaa yrityksen velkaantuneisuutta. Se kertoo oman pääoman ja nettovelan suhteen. Arvon ollessa 100 omaa pääomaa ja velkaa on yhtä paljon. Mitä suurempi aste on, sitä velkaantuneempi yritys on. Tunnusluvulle on annettu viitteelliset ohjearvot. Alle 10% on erinomainen, kun taas yli 200% on heikko. Kuvio 4 näyttää, että kaikista velkaantunein seura tutkimuksen mukaan on SJK. Joukkueen tilanne on huolestuttava. Ohjearvon mukaan tulos on heikko jokaisena vuotena, paitsi 2018. SJK:n tilanne on mennyt vain heikompaan suuntaan. Seuran tilinpäätöksiä lukemalla selviää, että tilikauden tulokset ovat olleet jatkuvasti negatiivisia. AC Oulu on toinen taloudellisesti heikosti menestyvä seura. Oulussa ollaan parannettu nettovelkaantumistaan vuodesta 2017 alkaen. Viimeisimpänä tilikautena arvo oli enää tyydyttävä. Talous on mennyt parempaan

suuntaan ja siihen on vaikuttanut urheilullinen menestys. AC Oulu nousi Veikkausliigaseuraksi kaudella 2021. Myös Helsingin IFK nousee omiin lukuihinsa. Erinomaiselta tasolta aloittanut HIFK on päästänyt velkaantumisensa karkaamaan jo välttävään. Ykkösessä vietetty kausi 2018 aloitti laskusuhdanteen, eivätkä koronavuodet ainakaan auttaneet asiaan. Kiihtyvä velkaantuminen voi olla vaaraksi yrityksen vakavaraisuudelle, jonka seurauksena voi pahimmillaan olla konkurssi.

FC Haka ja FC Honka ovat suoriutuneet melko tasaisesti. Molempien tulos on ollut hyvän ja tyydyttävän välimaastossa. Näiden joukkueiden velkaantumisessa on havaittavissa yhtenevä trendi, sillä velkaantuminen on hidastunut. Erityisesti Hakan kaudet 2020 ja 2021 näyttävät positiivista suuntaa. HJK ja Ilves ovat tässä tutkimuksessa nousseet usein esiin positiivisesti. Niin on myös nettovelkaantumisasteen kohdalla. HJK:n arvo on koko tutkimuksen ajan hyvä, mutta velkaantumisaste on lähtenyt viimeisinä vuosina hieman nousuun. Tämän selittävät suuret investoinnit, joita varten on tarvittu vierastakin pääomaa. Ilveksellä ollaan parhaina vuosina erinomaisessa arvossa. Pientä nousua on havaittavissa, mutta ei mitään dramaattista. Näin vakavaraiselta pohjalta seuran on hyvä lähteä kehittämään liiketoimintaa.

Kuvio 4 Nettovelkaantumisaste-%

5.3 Maksuvalmius

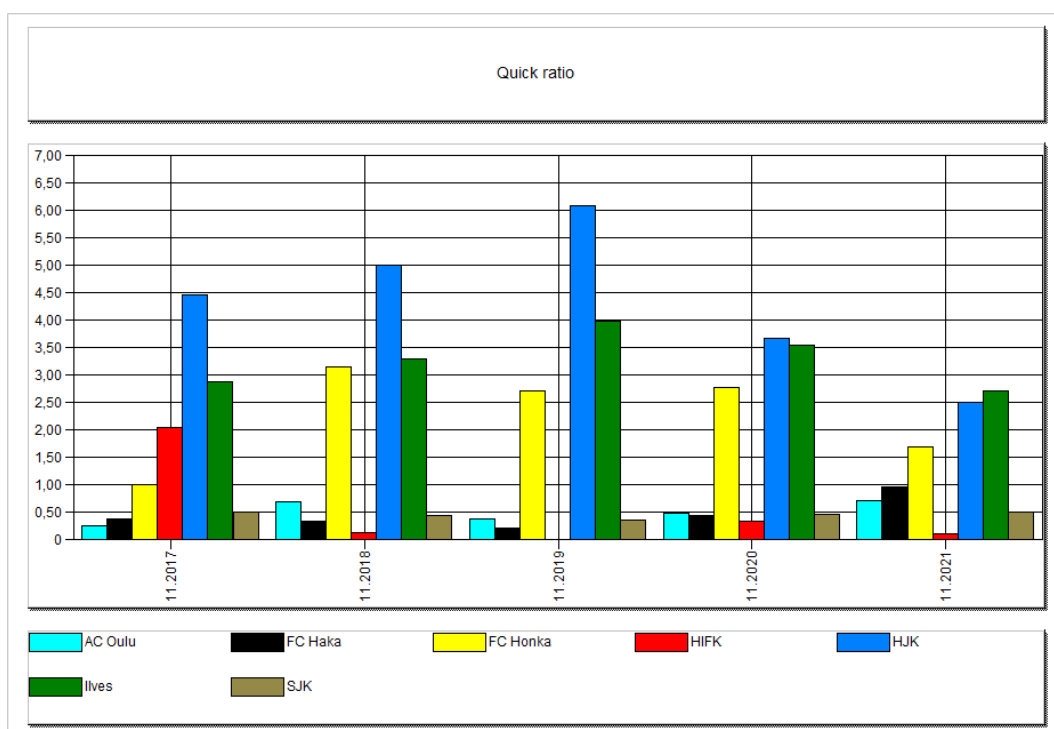
Viimeisenä tutkittavana osa-alueena on maksuvalmius. Maksuvalmius kuvaa yrityksen kykyä selvittää juoksevista kuluista, kuten palkanmaksusta ja käyttötavaran ostoista. Maksuvalmiutta mittaaviksi tunnusluvuiksi on valittu quick ratio ja current ratio.

5.3.1 Quick ratio

Quick ratio mittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan. Tunnusluvun avulla saadaan selvitettyä yrityksen kassavalmiutta ja rahoituspuskurien tilaa. Puskurien avulla ennakoidaan yllättäviä menoja. Quick ration viitteelliset arvot ovat alle 0,3 heikko ja yli 1,5 erinomainen. Kuvioista 5 nähdään seurojen quick ratiot. Jalkapalloseuran voi olla haastavaa löytää omaisuuseriä, joita muuttaa nopeasti rahaksi. Sen vuoksi monen seuran tulokset eivät ole kovin hyviä. AC Oulu, FC Haka ja SJK ovat quick ration suhteen hyvin samankaltaisia. Niiden viitearvot pyörivät tyydyttävän ja välttävän välillä. Oululla ja SJK:lla ei ole havaittavissa

suuntaa, mutta Haka on saanut kasvatettua maksuvalmiuttaan kausina 2020-2021. FC Honka on myös kehittyvässä suunnassa. Vuoden 2017 hyvä tulos on saatu vuosien kuluessa nostettua erinomaiseksi. HIFK on tästä puolestaan päinvastainen esimerkki. Vuonna 2017 quick ratio niillä oli erinomainen 2,03, mutta siitä lähti alamäki ja arvo painui heikoksi. Rahoituspuskurilla on mahdollisesti jouduttu maksamaan yllättäviä kuluja ja sen vuoksi se on heikentynyt, eikä sitä olla saatu takaisin. HIFK:lla on taustalla myös urheilullisesti vaikea kausi 2018. HJK ja Ilves ovat tässäkin tunnusluvussa esimerkillisiä. Molempien arvo pysyy koko tarkasteltavan ajanjakson ajan erinomaisena. HJK:n vuoden 2019 arvo 6,08 on hieno tulos. Ilves on suoriutunut tasaisesti ja seuran maksuvalmius on hyvällä pohjalla. HJK:n tulos otti koronakausilla 2020 ja 2021 pienen notkahduksen, mutta pysyi silti erinomaisena. Tässäkin taustalla on ollut mahdollisesti suurempi nostettu vieras pääoma tai rahoituspuskurin kuluminen.

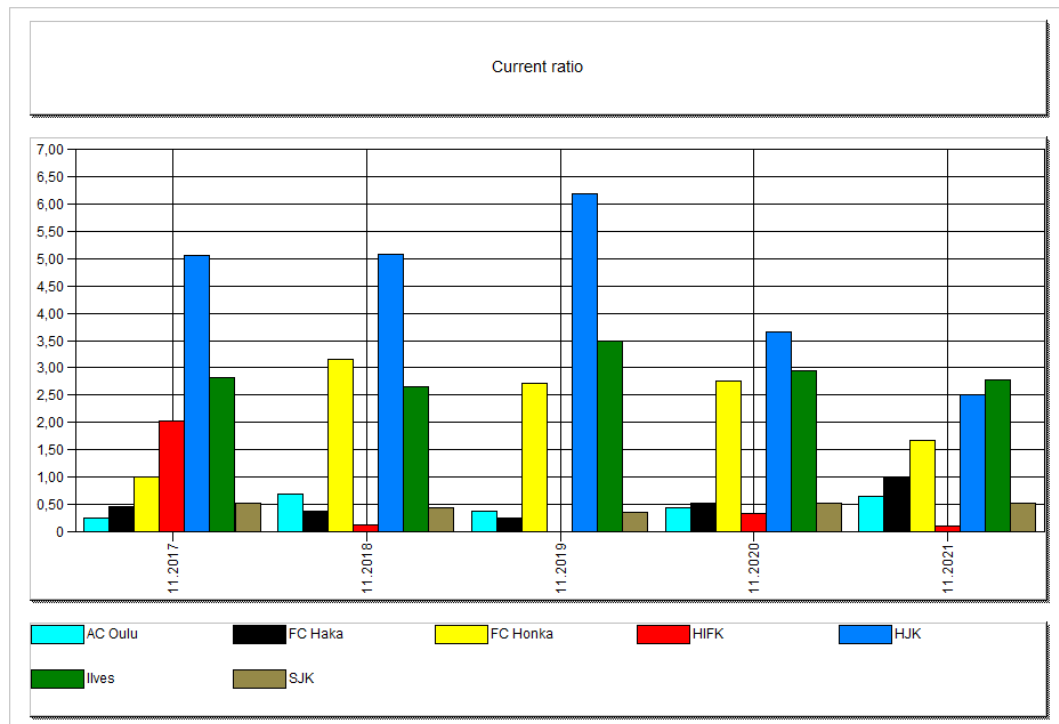
Kuvio 5 Quick ratio

5.3.2 Current ratio

Current ratio on hyvin samantyylinen tunnusluku, kuin quick ratiokin. Sen tarkasteluperspektiivi on kuitenkin hieman pidempi. Siinä nopeasti rahaksi muutettaviin eriin luetaan mukaan myös vaihto-omaisuus. Myös current ratio on hieman haastava sulauttaa jalkapalloseuran toimintaan, sillä niillä ei ole vastaavanlaista varastoa kuin esimerkiksi kaupoilla. Erinomainen arvo on yli 2,5 ja heikko alle 1. Current ration tulokset ovat pitkälti linjassa quick ration kanssa. Seurojen current ration tulokset esitellään kuvioissa 6. Heikoiten maksuvalmiudessa pärjäsivät AC Oulu, FC Haka ja SJK. Niiden arvot ovat koko jakson ajan heikkoja. Haka sai tilikaudella 2021 nostettua tuloksensa välttävään. FC Hakan taloudellisessa tilanteessa on havaittavissa positiivisia kehityksen merkkejä. Heikkoon kategoriaan lukeutuu myös HIFK. HIFK on vuoden 2017 hyvästä arvosta tippunut hurjasti, kuten quick ratiossakin. Tunnusluku painuu heikoksi tutkimusjakson viimeisinä vuosina.

Pääkaupunkiseudun toiset joukkueet HJK ja FC Honka osoittavat puolestaan parempia maksuvalmiuden merkkejä. Hongan tilanne kaudella 2017 näytti vielä välttävältä. Sitä saatiin nostettua erinomaisen tasolle ennen kauden 2021 pientä notkahdusta tyydyttävään. HJK on tehnyt erinomaista tulosta current ratiossa koko tutkimusjakson ajan. Pientä hiipumista on havaittavissa, mutta siitä huolimatta maksuvalmius pysyy erinomaisena. Ilveksen arvo on myös koko tarkastelujaksolta erinomainen. Sillä ei ole suuria heilahteluja suuntaan tai toiseen. Tämä kertoo hyvästä ja vakaalla pohjalla olevasta taloudesta. Maksuvalmiuden osalta seura on hyvin varautunut poikkeuksellisiin tapahtumiin, kuten koronapandemiaan.

Kuvio 6 Current ratio

6 YHTEENVETO

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli tutkia Veikkausliigaseurojen talouden muutosta ja kehitystä vuosina 2017-2021. Tutkimus toteutettiin tunnuslukuanalyysilla ja tuloksia vertailtiin eri joukkueiden kesken. Kerrataan vielä tutkimuskysymykset, joihin tässä tutkimuksessa etsittiin vastauksia:

Millainen on Veikkausliigan yleinen taloustrendi tutkimustulosten perusteella?

Mikä on yksittäisten seurojen taloustilanne?

Mitkä ovat syyt hyvälle tai huonoille tuloksille?

6.1 Tulosten vertailu ja johtopäätökset

Laajempi tutkimusongelma käsitteli Veikkausliigan talouden muutoksia aikavälillä 2017-2021. Ensimmäinen tutkimuskysymys koski Veikkausliigan yleistä taloustrendiä. Tutkimustulosten perusteella taloustilanne on menossa hieman parempaan suuntaan lähes joka osa-alueella. On kuitenkin seuroja, jotka eivät seuraa trendiä, kuten Helsingin IFK. Sen talous syöksyy tällä hetkellä jyrkästi alamäkeen. Tällaisten yksittäisten seurojen vuoksi ei voida sanoa, että koko Veikkausliigassa vallitsisi yksi selkeä taloustrendi tai suunta. Tutkimuksessa ei ole käsitelty koko Veikkausliigaa, joten se haittaa tätä johtopäätöstä.

Eri osa-alueista erityisesti kannattavuus ja maksuvalmius olivat pääosin kehittyneet positiiviseen suuntaan. Vakavaraisuus ei ja siinä oli havaittavissa taantumaa ja negatiivisia tuloksia. Monet seurat ovat velkaantuneet tai velkaantumassa. Tämän seurauksena löysin ainakin yhden suuren trendin, joka pätee lähes jokaiseen joukkueeseen. Veikkausliigassa käytettävän rahan määrä on noussut. Tämä havaitaan esimerkiksi kasvaneissa liikevaihdossa ja samalla seurojen tekemät tappiot ovat kasvaneet. Lisävarat on investoitu, eikä esimerkiksi käytetty vahvemman liiketoimintapohjan rakentamiseen. Veikkausliigaseurat ovat olleet valmiita uhraamaan taloudellista menestystään urheilullisen menestyksen

eteen. Tämä sama ilmiö oli havaittu aiemmin jo mainitussa Dimitropulos:n & Limperopoulos:n (2014) tutkimuksessa. Pelaajiin ja urheilulliseen puoleen satsaamalla Veikkausliigan tasoa on pyritty nostamaan. Suomen pääsarjajalkapalloilu on pahasti muita Pohjoismaita jäljessä. Kotimaassa jääkiekko vaikuttaa olevan jalkapalloa suositumpaa. Suurista tappioista huolimatta seurat pystyvät jatkamaan toimintaansa, tämän takaavat usein seurojen taustalla vaikuttavat rikkaat omistajat. Osalle jalkapalloseuran rahoittaminen tuntuu olevan pelkkä harrastus. Olisikin mielenkiintoista nähdä millaiseksi taloustrendit muuttuisivat, jos varakkaat rahoittajat jäisivät toiminnasta pois.

Koronapandemia sijoittuu tarkasteltavalle ajanjaksolle, eikä sitä tule sivuuttaa. Korona ei kuitenkaan vaikuttanut suuresti seurojen taloustrendeihin. Osa joukkueista jopa paransi tulostaan sen aikana, esimerkiksi FC Haka Valkeakoskelta. Korona lähinnä vain hidasti seurojen toimintaa. Isot seurat kuten HJK kärsivät erityisesti kokoontumisrajoituksista. Niiden peleissä käy suurempi väkimassa, ja sen myötä jäi toteutumatta suuremmat lipputulot ja yhteistyösopimukset. Veikkausliigassa ja tässä tutkimuksessa oli eri kokoisia ja taseisia seuroja eri lähtökohdista. Seuroilla voi olla myös erilaisia tavoitteita toisiinsa nähden. AC Oulun taloustrendi osoittaa ylöspäin, vaikka sen tulokset ovat edelleen runsaasti miinuksella. Mielestäni koko Veikkausliigan taloustrendin suunta on positiivinen, mutta paljon töitä on edessä. Tutkittavat seurat voidaan jakaa kategorioihin. Hyvän talouden omaavat HJK ja Ilves, heikon HIFK ja SJK. FC Haka ja AC Oulu voidaan luokitella nousijoiksi, joiden tilanne on parantunut Veikkausliigaan nousun jälkeen. Jäljelle jää vielä FC Honka, jonka tilanne on tasaista keskikastia.

Toisessa tutkimuskysymyksessä käsiteltiin yksittäisten seurojen taloustilannetta. AC Oululla jokainen osa-alue on heikolla tasolla, erityisesti vakavaraisuus. Kehitys oululaisilla on ollut muuten tasaista, mutta vakavaraisuudessa kehitys on mennyt reilusti parempaan suuntaan. AC Oulu on vasta kaudeksi 2021 noussut Veikkausliigaan. Sen myötä rahaa on ollut käytettävissä enemmän ja sitä on

käytetty satsauksiin erityisesti pelaajistossa. AC Oulun taloustilanne tutkimuksen perusteella on heikko, mutta kehitystä on havaittavissa parempaan suuntaan.

FC Haka on toinen tuore nousija. Sen taloustilanteessa näkyy suuri harppaus parempaan vuosina 2020-2021. Haka nousi Veikkausliigaan kaudeksi 2020. Tämä toi seuralle paljon lisätuloja ja näin talouttakin saatiin parannettua. Haka on parantanut talouttaan jokaisella osa-alueella, mutta vähiten maksuvalmiutta, joka on vielä heikolla tasolla. FC Hakan taloustilanne on tyydyttävä, mutta suunta on ylöspäin ja seuralla on mielenkiintoinen tulevaisuus edessä.

FC Hongalla tulokset ovat hieman vaihtelevia. Kannattavuus on ollut jopa katastrofaalinen, mutta se parantui ajanjakson loppua kohden, ollen yhä heikko. Vakavaraisuus espoolaisilla on tyydyttävä ja maksuvalmius pääosin hyvä. Molemmissa havaittiin kuitenkin pientä notkahdusta 2020 ja 2021. On mahdollista, että silloin korona on vaikuttanut Hongan talouteen negatiivisesti. Parhaat taloudelliset vuodet Hongalla olivat 2018-2019, mutta kannattavuus oli muita osa-alueita heikompaa. Hongan tilanteessa on havaittavissa paljon rahaa, paljon miinusta -ilmiö. Siinä seura tekee suuria investointeja välittämättä positiivisen liiketuloksen tavoittelusta. FC Hongan taloustilanne on tyydyttävä tai jopa melko hyvä, mutta kannattavuudessa on parannettavaa.

Helsingin IFK on tutkimuksen negatiivinen ääripää. Seuran taloudellinen tilanne on pudonnut lyhyessä ajassa erittäin nopeasti. Kannattavuus on huolestuttava, erityisesti kaudella 2020 havaitaan suuri piikki. Vakavaraisuus on ollut välttävällä tasolla, mutta ajanjakson loppua kohden se syöksyi huonoksi. Lisäksi maksuvalmius on laskenut runsaasti. Kausi 2017 oli vielä hyvä, mutta siitä alkoi alamäki. HIFK pelasi kauden 2018 Ykkösessä, joten uskon talousvaikeuksien johtuvan tästä hissiliikkeestä sarjojen välillä. Seura on ollut useasti konkurssin partaalla ja HIFK:n taloustilanne on tutkimuksen perusteella huono. Suunta on myös negatiivinen.

Helsingin toisella seuralla tilanne on päinvastainen. HJK oli tutkimuksen taloudellisesti vahvin seura. Erityisesti hirmuvuosi 2021 nousi esiin. Kyseisellä kaudella HJK pelasi UEFA:n Konferenssiliigaa. Kannattavuus on hieman vaihdellut, mutta tutkimuksen loppua kohden parantunut. Seura on vakavarainen, eikä kovin velkaantunut ja maksuvalmius on todella hyvällä tasolla. HJK:lla on havaittavissa vahva kehitys joka osa-alueella. Suomessa se on harvinainen seura, jossa ollaan saatu aikaan urheilullista sekä taloudellista menestystä. HJK:n taloustilanne on hyvä, urheiluliiketoiminnaksi jopa erinomainen.

Toinen hyvin tutkimuksessa pärjännyt seura on Ilves. Kaikilla osa-alueilla tilanne on hyvä, erityisesti kannattavuudessa ja velkaantuneisuudessa. Kehitys on tasaista, ilman suurempia heilahteluita. Koronavuosien aikana on tapahtunut Ilveksessä jopa kehitystä parempaan. Tamperelaisten hyvä tilanne oli itsellenikin hieman yllätys. Ilveksen taloustilanne on hyvä ja kehitys on oikeaan suuntaan. Seuraava tavoite voisi olla nostaa myös seuran urheilullinen menestys HJK:n kanssa samalla tasolle. Hyvä taloudellinen pohja sille olisi jo.

SJK puolestaan oli tutkimuksen heikoimpia HIFK:n kanssa. Maksuvalmius ja kannattavuus olivat heikolla tasolla ja varsinkin kannattavuuden suunta on negatiivinen. Vakavaraisuudessa esiin nousi erityisesti seuran kasvava velkaantuminen. Kyseessä on nuori seura, joka sai menestystä hyvinkin nopeasti. Tässä vauhdissa taluspohjaa ei ehkä ehditty rakentaa tarpeeksi kestäväälle pohjalle. Joukkueella on käytössä paljon rahaa, mutta niistä syntyy paljon tappioita. Talous on kiihtyvästi matkalla negatiiviseen suuntaan ja tätä pyörivää lumipalloa voi olla tulevaisuudessa vaikea pysäyttää. SJK:n taloustilanne on tutkimuksen perusteella huono.

6.2 Syiden pohdinta

Syitä hyvälle ja huonoille tuloksille etsittiin seurojen tilinpäätöksistä, uutisista, seurojen omista julkaisuista ja sarjataulukkoja vertailemalla. Kuntopuntari (2022) oli tutkinut Veikkausliigaseurojen yleisömääriä, joten sitä hyödynnettiin

analyysissa. AC Oulun heikot tulokset ovat selitettävissä useilla alemmalla sarjatasolla vietetyillä vuosilla. Seura teki paljon suuria panostuksia noustakseen Veikkausliigaan ja sen vuoksi talous ei ollut aina pääsijalla. Oulu on kuitenkin suuri kaupunki, jossa on markkinarakoa ja halua saada kaupunkiin menestyvä Veikkausliigaseura. Kaudeksi 2021 tapahtuneen nousun myötä taloustilannetta on saatu parannettua ja kehitys on oikeaan suuntaan. Hyvä kehitys on saatu aikaan Veikkausliigapaikan kautta tulleilla rahavaroilla. Paikallinen yleisö ja tukijat ovat panoksellaan auttaneet AC Oulun taloustilannetta paremmille raiteille. (AC Oulu 2022.)

Myös FC Hakan talous parantui selkeästi liiganousun myötä. Sen taloustilanteesta ei ole huonoa sanottavaa. Ainut syy negatiivisille tuloksille oli pienempi käytettävissä oleva pääoma Ykkösessä. Perinteikkään seuran yhteisö on ottanut nousun hyvin vastaan ja Valkeakoskella on käynnissä jalkapallobuumi. Taloutta on parannettu muun muassa lipputulolla ja pitkäjänteisellä projektilla, johon on lähtenyt useita paikallisia tukijoita mukaan. Haka on suurentuneella liikevaihdolla parantanut taloustilannettaan, eikä investoinut kaikkea esimerkiksi pelaajiin. Tärkeimpiä syitä hyviin tuloksiin ovat vahva kannattajayhteisö ja Veikkausliigan myötä kasvaneet tulot. (FC Haka 2021.)

FC Honka on pitkäaikainen Veikkausliigaseura. Se koki kuitenkin konkurssin ja nousi takaisin Veikkausliigaan kaudeksi 2018. Siitä huolimatta Honka on saanut taloutensa nopeasti tolpileen. Tässä on auttanut rikas omistaja Färid Ainetdin, joka on rahoittanut seuran toimintaa ja kuitannut tappioita pois omista varoistaan. Hongalla on laajasti junioritoiminta, jonka avulla saadaan tuloja. Joukkue on melko menestynyt ja saanut Euroopan kilpailujen karsinnoista hyvin lisätuloja. Menestyksestä ja suuresta markkinaraosta huolimatta espoolaiset eivät ole onnistuneet muodostamaan vahvaa kannattajayhteisöä. Hongan peleissä käy todella vähän yleisöä ja se vaikuttaa lipputuloihin. Myös koronapandemia hidasti Hongan toimintaa ehkä enemmän kuin muilla. (Valta 2020.)

Helsingin IFK oli yksi tutkimuksen heikoimmista. Vuonna 2018 vietetty kausi Ykkösessä romutti seuran talouden ja siitä seurasi alamäki. Seuran lähihistoriassa on paljon nousuja ja putoamisia eri sarjatasojen välillä. Tämä yhdistettynä vielä sekavilla omistajakuvioilla ja huonosti hoidetulla taluspohjalla on johtanut seuran useasti lähelle konkurssia. Nämä ovat suurimmat syyt HIFK:n talousvaikeuksille. Vahva yhteisö ja pitkät perinteet ovat syyt, joilla seura ollaan saatu pelastettua. Mietin voisiko IFK:n jääkiekkojaosto auttaa jalkapalloa, vai viekö kiekko kaiken mielenkiinnon. (Yle 2022.)

HJK puolestaan oli tutkimuksen taloudellisesti vahvin Seura. Joukkue on omalla tasollaan ja sen tavoitteet ovat vuosittain Euroopassa menestyminen. Siinä HJK onkin onnistunut ja tätä kautta seuran kassaa on saatu kasvatettua suurilla eurobonuksilla. Kausi 2021 on tästä hyvä esimerkki, kun HJK pelasi Konferenssiliigaa, ja takoi samalla ennätystuloksia taloudellisesti. Kyseessä on suuri konserni, jolla on toimintaa muillakin liiketoiminta-alueilla ja tästä syystä HJK on melko omavarainen. Taloutta hidasti hieman koronapandemia, erityisesti tapahtumien peruminen jätti lisätulot saamatta. Rahaa on käytettävissä enemmän, sen vuoksi myös investoinnit ovat suuria. Kassan täytettä HJK on saanut myös urheilullisen menestyksen myötä, esimerkiksi mestaruusbonuksista ja suurista yleisömääristä. HJK on saanut myös suuria ja yllättäviä lisätuloja pelaajamyynneistä. Nämä rahavirrat ovat olleet tärkeässä roolissa seuran hyvän taloustilanteen kannalta. (HJK 2022a.)

Ilveksen kehitys on ollut tasaista ja seura onnistui koronapandemian aikana parantamaan tulostaan. Seuralla on todella paljon harrastajia junioreissa ja katsomoissa käy hyvin yleisöä. Lipputulot ja vakaasti rakennettu taluspohja ovat Ilveksen vahvuuksia. Tilanne on jopa esimerkillinen eikä huonoa sanottavaa ole. Hyviä syitä oli haastava löytää, mutta esimerkiksi seura ei ole tehnyt suuria investointeja sekä pelaajabudjetti on maltillinen. Kulut on saatu siis minimiin Tampereella. Seura tekee pienissä määrin yhteistyötä jääkiekkopuolen kanssa, ja sieltä suunnalta tullut noste on varmasti auttanut myös Ilveksen

jalkapallotoimintaa. Myös Ilves on saanut tuloja pelaajamyynnistä, esimerkiksi myymällä Naatan Skytän puolella miljoonalla eurolla Ranskan Toulouseen vuonna 2021. (Ilvesedustus 2021.)

SJK:n taloudellinen tilanne oli heikko. Seuralla on ollut paljon rahaa käytössä ja sitä on käytetty pelaajakauppoihin, mutta ne eivät kuitenkaan aina ole onnistuneet halutulla tavalla. Myös valmentajia on vaihdettu tiuhaan tahtiin. Kyseessä on nuori seura suurilla unelmilla ja suurilla investoinneilla. Tämä yhtälö on tuottanut suuria tappiollisia tilikausia. Menestystä on tavoiteltu rahalla, siinä kuitenkaan onnistumatta. Seura on ottanut askeleen taaksepäin ja taloutta on yritetty saada aisoihin. Suunta on siitä huolimatta negatiivinen. Seuran varakas omistaja Raimo Sarajärvi on kuitannut seuran tappioitaan omatoimisesti, jonka vuoksi seura pystyy yhä operoimaan tällä tasolla. SJK on rakentanut ympärilleen suurta konsernia, jonka avulla voitaisiin saada lisätuloja. Myös yhteisö ja olosuhteet ovat kunnossa hyvälle liiketoiminnalle. Seuraavaksi seinäjokisten pitää löytää omat taloudelliset raiteensa. (Mäenpää 2021.)

6.3 Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti

Laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää sen luotettavuus. Tutkimuksen luotettavuutta ja pätevyyttä voidaan tarkastella validiteetin ja reliabiliteetin keinoin. Validiteetti ilmaisee miten hyvin käytetty mittausmenetelmä mittaa juuri sitä ilmiön ominaisuutta, mitä on tarkoituskin mitata. Tulee myös pohtia, onko tutkimuksen tuloksen selvittämisen kannalta valittu oikeat kysymykset, kohde ja aineisto. Tässä tutkimuksessa se tarkoittaa, että onko tunnuslukuanalyysi ollut hyvä tapa mitata talouden muutosta ja tilannetta. Mielestäni se on ollut pätevä tapa mittaamaan ja analysoimaan juuri talouden muutosta Veikkausliigaseuroilla. Taloutta tutkittiin useasta eri näkökulmasta ja jokaisesta kategoriasta valitut kaksi tunnuslukua olivat tarkkaan valittuja. Näin saatiin muodostettua talouden muutoksesta kokonaisuus ja tutkimusongelmaa tutkittua kattavasti. Tutkimusmenetelmän heikkous voi syntyä siitä, jos tuijottaa vain liikaa lukuja.

Täytyy ottaa huomioon myös asian konteksti ja toimintaympäristö. Talous on kokonaisuus, jota numerot eivät pelkästään yksin määritä. (Hiltunen 2009.)

Tilastokeskuksen (2023) mukaan reliabiliteetti ilmaisee miten hyvin ja luotettavasti tutkimuksessa käytetty mittari mittaa haluttua ilmiötä. Onko tutkimus siis luotettava ja voidaanko sen tulos toistaa. Toistettavuudella eliminoidaan esimerkiksi mittarivirheiden mahdollisuus. Tässä tutkimuksessa reliabiliteetti toteutuu. Tilinpäätösanalyysin laatimiseen on olemassa tarkat ohjeet ja standardit. Näitä kaavoja ja sääntöjä noudattamalla tulokset ovat luotettavia. Kuten aiemmin teoreettisessa viitekehyksessä kävi ilmi tunnuslukujen viitearvot ovat vertailukelpoisia saman toimialan yritysten kesken. Tämä lisää tutkimuksen tulosten yhdenmukaisuutta ja tunnusluvut valittiin tätä ominaisuutta silmällä pitäen. Tunnuslukuanalyysillä toteutettu tutkimus antaa saman lopputuloksen tulevaisuudessakin ja tutkimus voidaan toistaa. Tutkimusta tehdessä minun tuli muistaa objektiivisuus ja katsoa vain tutkimuksessa perusteltuja tietoja. Itselläni oli jo aiempaa omaa tietoa ja mielipidettä aiheesta. Tutkimuksen luotettavuus kasvoi, koska tutkittava aihe oli ennestään tuttu. Toinen luotettavuutta heikentävä asia voi olla liian suppea aineisto. Tutkittavien joukkueiden määrä jäi lopulta melko pieneksi, ja näin ollen tutkimus ei kattavasti vastaa koko Veikkausliigan taloudellista tilannetta. (Hiltunen 2009.)

6.4 Mahdolliset jatkotutkimukset

Edellisen alaluvun loppulauseesta päästäänkin luontevasti pohtimaan mahdollisia jatkotutkimuksia. Mielestäni tärkein ja luonnollisin jatkotutkimus olisi toteuttaa tämä sama tutkimus, mutta niin, että mukana on jokainen pääosin Veikkausliigaa tutkimusjakson ajan pelannut seura. Tällä keinolla tutkimuksen tuloksesta saisi vielä luotettavamman. Toinen hyvin vastaava jatkotutkimus olisi toteuttaa samankaltainen talouden tarkastelu Ykkösessä pelaaville joukkueille. Tässä pystyisi hyvin tarkastelemaan, onko alemmilla sarjatasoilla ollut havaittavissa selkeämpää muutosta koronapandemian aikana. Ykkösessä kuitenkin liikkuu huomattavasti vähemmän rahaa, kuin Veikkausliigassa.

Taloutta ja koronapandemiaa voisi tulevaisuudessa tutkia pidemmältä ajanjaksolta. Olemme vielä niin lähellä pandemian tapahtumista, että emme vielä tiedä kaikkia sen vaikutuksia. Sen vuoksi tämän tutkimuksen voisi toteuttaa esimerkiksi kymmenen vuoden päästä. Silloin todennäköisesti näkisimme paremmin, onko pandemia jättänyt jotain pitkäaikaisia vaikutuksia. Aihe ei olisi enää niin tuore sekä lähteitä olisi enemmän ja paremmin saatavilla. Viimeinen tutkimusehdotukseni liittyy katsojamääriin. Tämä mittari tuntuu erityisesti mediassa olevan tärkeässä asemassa. Voitaisiin tutkia, millainen on ollut Veikkausliigaseurojen katsojamäärän kehitys, ja miten se on ollut linjassa esimerkiksi menestyksen kanssa. Samalla olisi mielenkiintoista miettiä, voisiko seurojen kehitystä jatkossa mitata joillain muilla, kuin taloudellisilla mittareilla.

LÄHTEET

AC Oulu. 2022. AC Oulun tilikausi 2021 tappiollinen. Viitattu 27.4.2023.

<https://acoulu.fi/uutiset/ac-oulun-tilikausi-2021-tappiollinen>

AC Oulu. 2023. Seura. Viitattu 11.4.2023. <https://acoulu.fi/seura/historia/>

Ala-Risku, J. 2021. Tilinpäätösanalyysi paljastaa yrityksen

arvonluontikapasiteetin. Viitattu 18.2.2023.

<https://www.rantalainen.fi/julkaisut/artikkelit/tilinpaatosanalyysi-paljastaa-arvonluontikapasiteetin/>

Ala-Vähälä, T. 2021. Liikunnan ja urheilun kokonaisvolyymi yli kolme miljardia

euroa. Viitattu 7.4.2023. [https://www.lts.fi/liikunta-tiede/artikkelit/liikunnan-ja-](https://www.lts.fi/liikunta-tiede/artikkelit/liikunnan-ja-urheilun-talouden-kokonaisvolyymi-yli-kolme-miljardia-euroa.html)

[urheilun-talouden-kokonaisvolyymi-yli-kolme-miljardia-euroa.html](https://www.lts.fi/liikunta-tiede/artikkelit/liikunnan-ja-urheilun-talouden-kokonaisvolyymi-yli-kolme-miljardia-euroa.html)

Ali Karegar, G. & Keshkar, S. 2022. Effect of the COVID-19 pandemic on the sports

industry. Iran, Tehran. Department of Environmental Health Engineering, School

of Public Health, Tehran University of Medical Sciences. Viitattu 10.4.2023.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9335069/>

Alma Talent. 2022. Tunnuslukuopas. Viitattu 7.8.2022.

<https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/>

Arceusz, R. & Vuorinen, R. 2013. Veikkausliigan taloudellinen tilanne. Viitattu

23.3.2022.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/58239/Veikkausliigan%20Taloudellinen%20Tilanne.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Auvinen, A. & Tarkiainen, E. 2018. Soluessee: kvalitatiivinen tutkimus. Viitattu

25.4.2023. [https://esseebankki.proakatemia.fi/soluessee-kvalitatiivinen-](https://esseebankki.proakatemia.fi/soluessee-kvalitatiivinen-tutkimus-2/)

[tutkimus-2/](https://esseebankki.proakatemia.fi/soluessee-kvalitatiivinen-tutkimus-2/)

Deloitte. 2020. Understanding the impact of COVID-19 on the sports industry. Viitattu 10.4.2023. <https://www2.deloitte.com/uk/en/pages/sports-business-group/articles/understanding-the-impact-of-covid-19-on-the-sports-industry.html>

Desbordes, M., Liu, D. & Zhang, J. 2016. Sport business in China: current state and prospect. United Kingdom, London. Emerald Group Publishing Limited. Viitattu 7.4.2023. <https://www.proquest.com/docview/1860046797/fulltextPDF/3AC8445916AB4584PQ/1?accountid=27304&parentSessionId=cFACU398TBBdRuO3tAkAWpMggUILe%2B%2BHo9LRh2x78kE%3D>

Dima, T. 2015. The Business Model of European Football Club Competitions. Czech Republic, Prague. Elsevier B.V. Viitattu 7.4.2023. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212567115005626>

Dimitropoulos, P. & Limperopoulos, V. 2014. Player contracts, athletic and financial performance of the Greek football clubs. Global Business and Economics Review, 123-141.

Esport Honka. 2022. Seura. Viitattu 30.3.2022. <https://esporthonka.com/seura/>

Fagerudd, V. 2020. Tiedote: HIFK ja Lucas Chang Jin jatkavat eri suuntiin. Viitattu 31.3.2022. <https://hifkfotball.fi/2020/12/tiedote-hifk-ja-lucas-chang-jin-jatkavat-eri-suuntiin/>

FC Haka. 2021. FC Haka Oy:n yhtiökokous vahvisti positiivisen tuloksen edelliseltä tilikaudelta. Viitattu 27.4.2023. <https://fchaka.fi/uutiset/fc-haka-oy-n-yhtiokokous-vahvisti-positiivisen-tuloksen-edelliselta-tilikaudelta/>

FC Haka. 2023. Seura. Viitattu 13.4.2023. <https://fchaka.fi/seura/historia/>

Haltia, J. 2014. Urheiluliiketalous elää epävarmuudesta. Viitattu 9.4.2023. <http://nemohanke.blogspot.com/2014/03/urheiluliiketalous-elaa-epavarmuudesta.html>

HIFK. 2022. Info. Viitattu 31.3.2022. <https://hifkfotball.fi/seura/>

Hiltunen, L. 2009. Validiteetti ja reliabiliteetti. Jyväskylän yliopisto. Graduryhmä 18.2.2009. Viitattu 22.4.2023.

http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ ja_reliabiliteetti.pdf

HJK. 2022. Seura. Viitattu 31.3.2022. <https://www.hjk.fi/seura/historia/>

HJK. 2022a. HJK-konsernin tilinpäätös vahvistettiin yhtiökokouksessa. Viitattu 3.4.2023. <https://www.hjk.fi/artikkelit/miehet/hjk-konsernin-tilinpaatos-vahvistettiin-yhtiokokouksessa/>

Ilvesedustus. 2018. Seura. Viitattu 1.4.2022. <https://ilvesedustus.fi/seura-ilves-jalkapallo/>

Ilvesedustus. 2021. Ilves Edustus Oy:n tilinpäätös vuodelta 2020 oli positiivinen. Viitattu 27.4.2023. <https://ilvesedustus.fi/ilves-edustus-oy-n-tilinpaatos-vuodelta-2020-oli-positiivinen/>

Ilvesjalkapallo. 2022. Seurainfo. Viitattu 1.4.2022.

<https://ilvesjalkapallo.fi/seurainfo/>

Jyväskylän yliopisto. 2015. Laadullinen tutkimus. Viitattu 9.1.2022.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimussstrategiat/laadullinen-tutkimus>

Järvinen, N. 2021. HJK Oy:n tilinpäätösanalyysi. Viitattu 27.3.2022.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/509538/Ja%CC%88rvinen_Niko.pdf?sequence=2

KILA. 2023. Voimassaolevat yleisohjeet. Viitattu 21.2.2023.

<https://kirjanpitolautakunta.fi/voimassaolevat>

Korpela, A. 2019. Urheilullisen menestyksen vaikutus urheiluseurojen taloudelliseen menestykseen jääkiekon SM-liigassa 2014-2018. Viitattu

23.3.2022.

https://lutpub.lut.fi/bitstream/handle/10024/160525/Kandidaatintutkielma_Korpela_Aleksis.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Krnjaic, J. 2020. The Impact of the Covid Crisis on the Sport Industry. Viitattu 10.4.2023. <https://miuc.org/impact-covid-crisis-sport-industry/amp/>

Kuntopuntari. 2022. Veikkausliigan yleisömäärät 2022. Viitattu 27.4.2023. <https://kuntopuntari.wordpress.com/2022/04/19/veikkausliigan-yleisomaarat-2022/>

Kuparinen, H. 2021. Näkökulma: Häpeäpaaluun on jonoa – näin alas eivät saisi yleisömäärät valua koskaan. Viitattu 30.3.2022. <https://www.suomifutis.com/2021/10/nakokulma-hapeapaaluun-on-jonoa-nain-alas-eivat-saisi-yleisomaarat-valua-koskaan/>

Kuuluvainen, A. 2014. Suomalaisten urheiluseurojen 7 kuolemansyntiä. Viitattu 7.4.2023. <http://kuuluvainen.blogspot.com/2014/05/suomalaisten-urheiluseurojen-7.html>

Kykkänen, T. & Leppiniemi, J. 2023. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 12., uudistettu painos. Alma Talent Oy. Viitattu 2.3.2023. [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.puv.fi/teos/EAHBIXETEB#/kohta:2.\(\(20\)Mist\(\(e4\)\)\(\(20\)kirjanpidossa\(\(20\)on\(\(20\)kysymys?\(\(20\)/piste:b993](https://verkkokirjahylly-almatalent.fi.ezproxy.puv.fi/teos/EAHBIXETEB#/kohta:2.((20)Mist((e4))((20)kirjanpidossa((20)on((20)kysymys?((20)/piste:b993)

L 30.12.1997/1336. Kirjanpitolaki. Finlex. Viitattu 21.2.2023. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>

Liikuntaneuvosto. 2020. Koronapandemian akuutit vaikutukset liikuntatoimialaan. Viitattu 10.4.2023. <https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2020/06/Koronapandemian-akuutit-vaikutukset-liikuntatoimialaan-VLN-2020.pdf#page18>

Mäenpää, T. 2021. SJK:n kausi oli urheilullisesti menestys, mutta taloudellisesti tappiot miljoonaluokkaa – seurapomo Sarajärvi uudesta valmentajasta: "Tänään varmaan vedetään nimiä paperiin". Viitattu 27.4.2023. <https://yle.fi/a/3-12168982>

Mäntylä, H. 2021. Koronapandemian vaikutukset liikunta- ja urheiluseurojen toiminnan kannattavuuteen. Viitattu 27.3.2022. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/498663/Hanna_Mantyla_opinn%C3%A4ytetyo.pdf?sequence=2

Olympiakomitea. 2023. Koronapandemia vaikutti liikunta-alan toimijoihin vaihtelevasti – ihmiset eivät ole täysin palanneet toimintaan. Viitattu 10.4.2023. <https://www.olympiakomitea.fi/2023/03/29/koronapandemia-vaikutti-liikunta-alan-toimijoihin-vaihtelevasti-ihmiset-eivat-ole-taysin-palanneet-toimintaan/>

Piha, A. 2004. Sponsoroinnin menestystekijät suomalaisissa joukkueurheiluyrityksissä. Helsinki. Helsingin kauppakorkeakoulu.

Rekola-Nieminen, L. 2016. Tilinpäätöksen laatiminen. Viitattu 1.3.2023. <https://tilisanomat.fi/koulut/kirjanpitokoulu-koulut/kirjanpitokoulu-osa-1-tilinpaatoksen-laatiminen>

Rosner, S. & Shropshire, K. 2011. The Business of Sports. Jones & Barlett Publishers. Viitattu 3.4.2023. https://books.google.fi/books?hl=fi&lr=&id=owSi55tLZAC&oi=fnd&pg=PR1&dq=sports+business&ots=4EHDXeVLJz&sig=tydY3BrWufQHJ0FDUpX1c1OaRsl&redir_esc=y#v=onepage&q=sports%20business&f=false

Ruutiainen, M. 2021. Mitä korona opettaa meille urheiluseuratoiminnan merkityksestä? Viitattu 10.4.2023. <https://esignals.fi/kategoria/liikunta/mita-korona-opettaa-meille-urheiluseuratoiminnan-merkityksesta/#cdf407af>

Räisänen, P. 2019. Jalkapallohuuma nostatti sponsorointi-intoa Veikkausliigassa, ja lisämiljoonia voi pian tulla muualtakin – ”Kumppanuuksiimme on valtavaa tunkua”. Kauppalehti. Viitattu 23.3.2022.

<https://www.kauppalehti.fi/uutiset/jalkapallohuuma-nostatti-sponsorointi-intoa-veikkausliigassa-ja-lisamiljoonia-voi-pian-tulla-muualtakin-kumppanuuksiimme-on-valtavaa-tunkua/ea744911-142b-49e0-801b-1ea5e7980cfc>

Salmi, I. 2020. Mitä tilinpäätös kertoo? 10., uudistettu painos. Helsinki. Edita.

Sillanvuo, T. 2022. Urheiluseura tai urheilija – Onko some kunnossa? Viitattu 7.4.2023. <https://www.sillanvuo.fi/blogi.html>

SJK. 2022. Seura. Viitattu 1.4.2022. <https://sjk.fi/seura/historia/>

Suomi.fi. 2022. Tilinpäätös. Viitattu 1.3.2023.

<https://www.suomi.fi/yritykselle/talouden-hallinta-ja-verotus/yrityksen-taloushallinto/opus/tilinpaatos-ja-tilintarkastus/tilinpaatos>

Taloushallintoliitto. 2023. Tilintarkastus. Viitattu 1.3.2023.

<https://taloushallintoliitto.fi/tietopankki/kirjanpidon-abc/tilintarkastus/>

Tennis.fi. 2006. Ensimmäisen urheiluseuran perustamisesta 150 vuotta. Viitattu 3.4.2023. <https://www.tennis.fi/uutiset/ensimmaisen-urheiluseuran-perustamisesta-150-vuotta/>

Tilastokeskus. 2023. Reliabiliteetti. Viitattu 22.4.2023.

<https://www.stat.fi/meta/kas/reliabiliteetti.html>

Valjas. 2020. Mitä tase kertoo? Viitattu 15.3.2023.

<https://valjas.fi/opi/blogi/mita-tase-kertoo/>

Valta, V-V. 2020. Yksi mies on syytänyt raskaasti tappiolliseen suomalaisseuraan jo miljoonia ja aikoo tehdä niin jatkossakin – mutta vain yhdellä erityisellä ehdolla: "Tulevaisuus on siitä kiinni". Viitattu 27.4.2023.

<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/yksi-mies-on-syytanyt-raskaasti-tappiolliseen-suomalaiseuraan-jo-miljoonia-ja-aikoo-tehda-niin-jatkossakin-mutta-vain-yhdella-erityisella-ehdolla-tulevaisuus-on-siita-kiinni/7848890>

Veikkausliiga. 2020. Veikkausliiga päättyy runkosarjaan. Viitattu 23.3.2022. <http://www.veikkausliiga.com/uutiset/2020/10/29/veikkausliiga-paattyy-runkosarjaan>

Virtanen, A. 2002. Laskentatoimi ja moraalit. Viitattu 27.2.2023. <https://jyx.iyu.fi/bitstream/handle/123456789/13208/1/9513912248.pdf>

Yle. 2022. Jalkapalloliigassa pelaava HIFK vaarassa ajautua konkurssiin – tarvitsee akuutisti 140 000 euroa ja puoli miljoonaa vuoden loppuun mennessä. Viitattu 27.4.2023. <https://yle.fi/a/3-12497238>

Yritystutkimus ry. 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 10., korjattu laitos. Helsinki. Gaudeamus Oy. Viitattu 18.2.2023. http://yritystutkimusry.fi/wp-content/uploads/2021/04/Yritystutkimuksen_Tilinpaatosanalyysi.pdf

Witt, E. 2023. Tuloslaskelma: mitä se pitää sisällään ja miten sitä tulisi lukea. Viitattu 15.3.2023. <https://eliko.fi/tuloslaskelma-mita-se-pitaa-sisallaan-ja-miten-sita-tulisi-lukea/>